

משימה ב': הכנת פרזנטציה

מדריך למורה

הקדמה

היכולת לדבר בפני קהל בכלל ולהציג פרזנטציה בפרט היא מיומנות חשובה ונרכשת, שמשתפרת ככל שמתרגלים אותה. פרזנטציה הבנויה בקפידה ומועברת ברהיטות ובאופן מרתק מאפשרת להציג מידע ביעילות, לעורר מחשבה, לרגש, לשכנע ואף לרתום את הצופים לפעולה. לכל פרזנטציה הייחוד שלה, ומציגים שונים נבדלים זה מזה באופן שבו הם בוחרים לחלוק את הרעיונות שלהם עם הקהל.

במשימה זו יתנסו התלמידים בהכנת פרזנטציה אישית ובהצגתה בפני קהל. המשימה מיועדת לתלמידי כיתות ח' ו-ט', ומומלץ לחזור עליה כמה פעמים במהלך השנה.

המשימה מחולקת לשלבי ביניים; החלוקה לשלבים חשובה במיוחד בהתנסויות ראשונות, כאשר לתלמידים אין ניסיון רב בהכנת פרזנטציות, והיא מאפשרת לכם, המורים, ללוות ולכוון את התלמידים בנקודות השונות לאורך הדרך. כל שלב בנוי על השלבים הקודמים לו, בהתקדמות ספירלית: בכל שלב אפשר לחזור מעט אחורה, ללמוד ממה שנעשה, לשפר ולהתקדם.

פרזנטציה היא הצגה בעל-פה של נושא כלשהו על-ידי מציג או מציגה לקהל צופים. לרוב היא קצרה יחסית ובעלת מבנה ברור, המאפשר לעקוב אחר הדברים בקלות. הפרזנטציה יכולה לכלול שימוש באמצעי עזר מגוונים (למשל, אמצעים חזותיים כמו מצגת, סרטון קצר וכד'), המקילים על הצופים לעקוב אחר הדברים הנאמרים ולהבין אותם. יש לה מטרות שונות (חברתיות, עיוניות, אישיות) המותאמות לקהל הצופים ולמסגרות השונות שבהן היא מתקיימת, למשל מסגרת בית-ספרית, אירועים שונים בעבודה, כנסים אקדמיים, אירועים חברתיים וכדומה.

שלבי המשימה

1. בוחרים נושא לפרזנטציה
2. חושבים על התכנים המרכזיים
3. סיעור מוחין: מציגים את התכנים לקבוצת תלמידים ומקיימים חשיבה משותפת (שיעור כפול)
4. מכינים את הפרזנטציה
 - א. מגבשים את התוכן ואת המבנה
 - ב. מתכננים את אופן ההצגה ומכינים חומרי עזר
5. עורכים חזרות
6. מציגים את הפרזנטציה בפני הכיתה (כ-5 פרזנטציות בשיעור)

הערה: בתחילת כל שלב תיערך שיחה בכיתה; העבודה (פרט לשלבים 3 ו-6) תיעשה בבית או בכיתה, לבחירתכם.

המשימה של הכנת פרזנטציה והצגתה מול קהל יכולה להיות מאתגרת עבור תלמידים, במיוחד בהתנסויות הראשונות. הבחירה בנושא הקרוב לליבם של התלמידים (בניגוד להכנת פרזנטציה על נושא שנקבע עבורם) נותנת משקל רב לאישיותם ולתחומי העניין שלהם, והיא דרך טובה עבורם להתנסות בהצגת פרזנטציה. לכן, כבר מהשלב הראשון – בחירת הנושא – מומלץ לחזק את הקול האישי של התלמידים ולטעת בהם ביטחון בבחירתם באמצעות משוב מכוון ומדייק. גם בשלבים הבאים חשוב ללוות את התלמידים בתהליך ולתת להם משוב מתוך עמדה שתומכת ומסייעת להם לרכוש ביטחון ביכולותיהם.

תלקיט

לאורך כל שלבי המשימה התלמידים מתעדים את תהליך העבודה בתלקיט.^{2,1} בכל שלב הם עונים על שאלות מנחות המאפשרות בקרה ורפלקציה ומחברות את השלב הנוכחי לשלבים שקדמו לו ולשלבים הבאים אחריו.

התלקיט מסייע לכם, המורים, לעקוב אחר ההתקדמות של התלמידים לאורך התהליך כולו, ולתת משוב מקדם למידה בשלבים שונים בתהליך. בתחילת התהליך (בחירת הנושא) ובסוף התהליך (לאחר הצגת הפרזנטציה) אתם מתבקשים לכתוב משוב לתלמידים. בשלבים האחרים מומלץ שתעיינו בתלקיטים של התלמידים מדי פעם ותכוונו אותם במידת הצורך. אם תרגישו שתלמידים מסוימים זקוקים להנחיה צמודה יותר, תוכלו לכתוב להם משוב מכוון בכל שלב, לפי שיקול דעתכם. התיעוד בתלקיט, בליווי משוב המורה, מאפשר מכוונות עצמית בלמידה, כך שהתלמידים יכולים לתכנן את תהליך עבודתם עד לתוצר המוגמר – הצגת הפרזנטציה האישית.

בנספחים תוכלו למצוא את [הדפים עבור התלקיט \(הנחיות ושאלות מנחות לכל שלב ושלב\)](#), וכן [דוגמה לתלקיט מלא של תלמידה](#).

¹ "תלקיט מוגדר כאוסף מכוון של עבודות (בתהליך או גמורות) של התלמיד, המציג את מאמציו, התקדמותו והישגיו בתחום מסוים או בתחומים מספר." מתוך: בירנבוים, מ' (1997). חלופות בהערכת הישגים (עמוד 88). הוצאת רמות, אוניברסיטת תל-אביב.

² התלמידים יכולים למלא את התלקיט בכתב יד (על גבי דפים מודפסים) ולשמור בקלסר, או בפלטפורמה דיגיטלית לבחירתכם.

הצגת המשימה לתלמידים

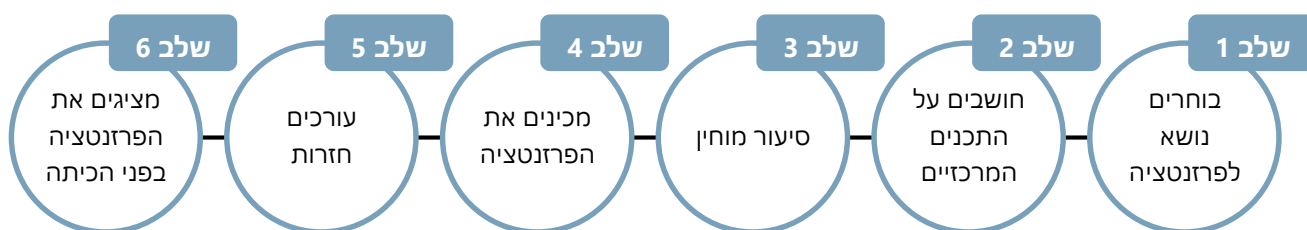
מטרה

לפני שהתלמידים מתחילים להכין את הפרזנטציה שלהם, חשוב שיכירו את שלבי המשימה השונים וכן את הקריטריונים שלפיהם יוערך התוצר הסופי. ההיכרות עם המשימה על כל שלביה והבנת הקריטריונים להערכה בתחילת התהליך יעזרו לתלמידים להבין את המהלך השלם, להיערך נכון לקראתו ולהפיג חששות.

המהלך בכיתה

הציגו לתלמידים את ההנחיות הכלליות למשימה (המופיעות בעמוד הבא וכן [בנספח א'](#)): הסבירו להם שהמשימה מחולקת לשלבים שיעזרו להם להכין פרזנטציה טובה יותר; לאחר מכן דברו איתם על הקריטריונים שלפיהם תוערך הפרזנטציה וודאו שהם מבינים אותם לעומקם.³ הדגישו שחשוב לחזור לקריטריונים האלה בשלבים שונים של המשימה, מפני שהם עשויים לעזור לתלמידים לגבש את הפרזנטציה שלהם.

הציגו לתלמידים גם את הציר שמלווה את המשימה, שאותו הם יפגשו בכל אחד מהשלבים:

חשוב להדגיש בפני התלמידים כי **הצגת פרזנטציה היא מיומנות נרכשת המשתפרת ככל שמתרגלים אותה**. מציגים רבים מביעים חשש לפני הצגת פרזנטציה, ויש לאפשר לתלמידים לבטא את תחושותיהם ומחשבותיהם בנוגע להצגה. ככל שיתנסו ויתרגלו יותר, כך תגדל תחושת הביטחון שלהם והמיומנות שלהם תשתפר.

הערות

- במידת הצורך אפשר לחזור ולהיזכר במשימה א' ("הכרת מאפייני הפרזנטציה") ולדון עם התלמידים בנושאים כמו אלה: הגדרה מהי פרזנטציה; מטרות הפרזנטציה; היבטים של תוכן ומבנה (קשר רעיוני, ארגון המידע, פיתוח ופירוט); היבטים של אופן ההצגה (מודעות לקהל, יצירת עניין וקשב, תרומתם של אמצעי עזר להצגה) ועוד. אפשר גם לצפות עם התלמידים בפרזנטציות, לנתח אותן יחד ולדון במאפיינים שלהן.
- התלמידים יכולים להציג את הפרזנטציות בשתי דרכים: בכיתה (פנים אל פנים) או "מרחוק" (בפלטפורמה דיגיטלית, למשל "זום"). הבחירה בידיכם, המורים, תוך התחשבות בצורכי השעה ובהתאמה לתלמידים. כך או כך, חשוב שהתלמידים ידעו כבר בתחילת התהליך כיצד הם יציגו את הפרזנטציה שלהם, כדי שיוכלו להכין אותה בהתאם לדרך הנבחרת.

³ ראו הרחבה על הקריטריונים להערכה [בעמוד 24](#).

הנחיות כלליות וקריטריונים להערכה

היכולת לדבר בפני קהל בכלל ולהציג פרזנטציה בפרט היא מיומנות חשובה ונרכשת, שמשתפרת ככל שמתרגלים אותה. פרזנטציה הבנויה בקפידה ומועברת ברהיטות ובאופן מרתק מאפשרת להציג מידע ביעילות, לעורר מחשבה, לרגש, לשכנע ואף לרתום את הצופים לפעולה. לכל פרזנטציה הייחוד שלה, ומציגים שונים נבדלים זה מזה באופן שבו הם בוחרים לחלוק את הרעיונות שלהם עם הקהל.

הנחיות כלליות למשימה

במשימה זו תכינו **פרזנטציה** באורך של 5 דקות, שבה תציגו **בעל-פה**, בפני תלמידי הכיתה, נושא לבחירתכם. זוהי הזדמנות עבורכם גם לתרגל את המיומנות החשובה של דיבור בפני קהל, וגם לשתף את חבריכם לכיתה בנושא הקרוב לליבכם ולחשוף אותם לתכנים חדשים ומעניינים.

שלבי המשימה

1. בוחרים נושא לפרזנטציה
2. חושבים על התכנים המרכזיים
3. סיעור מוחין: מציגים את התכנים לקבוצת תלמידים ומקיימים חשיבה משותפת
4. מכינים את הפרזנטציה
 - א. מגבשים את התוכן ואת המבנה
 - ב. מתכננים את אופן ההצגה ומכינים חומרי עזר
5. עורכים חזרות
6. מציגים את הפרזנטציה בפני הכיתה

בכל שלב תקבלו הנחיות וליווי מהמורה.

הכנת הפרזנטציה מלווה ב**תלקיט**. בתלקיט תתעדו את מהלך העבודה שלכם בכל שלב, ובסיום המשימה תגישו אותו למורה.

עבודה נעימה!

כיצד יעריכו את הפרזנטציה שלי?

פיתוח התוכן וארגונו

1. **באיזו מידה התכנים קשורים לנושא שהצגתי?**
 - באיזו מידה המידע והרעיונות קשורים לנושא? האם הקפדתי לא לחרוג מהנושא?
2. **באיזו מידה התכנים מפותחים ומפורטים?**
 - באיזו מידה פירטתי והסברתי את התכנים? האם השתמשתי בדוגמאות מתאימות?
3. **באיזו מידה התכנים מאורגנים באופן ברור והגיוני?**
 - האם ארגנתי את הפרזנטציה שלי כך שדבר הוביל לדבר באופן הגיוני וברור?

אופן ההצגה

1. **באיזו מידה הצגתי בעל-פה בצורה קולחת ושוטפת?**
 - האם הקפדתי להציג בעל-פה ולא לקרוא חלקים שלמים מהדף או מהמצגת? אם נעזרתי בדף או במצגת, האם השתמשתי בהם בצורה מושכלת? באיזו מידה דיברתי באופן שוטף, קולח ורציף? האם הקפדתי להימנע מדיבור מהוסס, מקוטע או מסורבל?
2. **באיזו מידה הייתי מודע/ת לקהל?**
 - האם דיברתי בקול רם וברור? האם השתמשתי בהנגנה (אינטונציה) הולמת? האם יצרתי קשר עין עם הקהל?
3. **באיזו מידה ההצגה שלי עוררה עניין בקהל? באיזו מידה ניכר היה שהקהל מפיק ידע מהפרזנטציה?**
 - האם הצגתי את הנושא באופן מעניין? האם הקהל הביע עניין בפרזנטציה? האם ניכר שהוא למד ממנה דברים חדשים?
4. **אם השתמשתי באמצעי עזר, באיזו מידה הם תרמו להצגה?**
 - האם אמצעי העזר (למשל, מצגת, תמונות, סרטונים, אביזרים) היו נחוצים, יצרו עניין וקשב ועזרו להבין את התכנים המוצגים? האם הם השתלבו בהצגה ולא האפילו עליה?
- אם לא השתמשתי באמצעי עזר, באיזו מידה היעדרם פגם בהצגה?**
 - האם אמצעי עזר היו עוזרים לי להעביר את התכנים בצורה טובה יותר?

לשון

- באיזו מידה האמצעים המילוליים (לשון) הולמים משלב של הצגת פרזנטציה בכיתה?**
- האם השתמשתי באוצר מילים הולם לפרזנטציה שלי? האם לשון ההצגה שלי התאימה להצגה בכיתה?

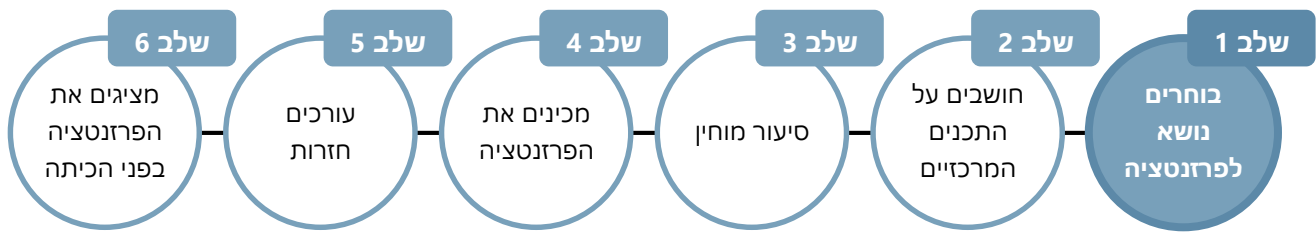
זמן

- באיזו מידה עמדתי במסגרת הזמן של הפרזנטציה – 5 דקות?**

הערכת התלוקיט

- באיזו מידה התלוקיט משקף את עבודתי בתהליך הכנת הפרזנטציה? האם כל חלקי המשימה מתועדים בו?**

שלב 1: בוחרים נושא לפרזנטציה

מטרת השלב

בשלב הראשון של המשימה התלמידים בוחרים נושא לפרזנטציה שלהם. לבחירת הנושא יש חשיבות רבה. בחירה אישית בנושא שמעניין את התלמידים וקרוב לליבם יכולה להגביר את מידת העניין של התלמידים במשימה ואת המוטיבציה שלהם לבצע אותה.

המהלך בכיתה

קראו עם התלמידים את ההנחיות לשלב זה ואת השאלות הנלוות. ציינו בפניהם שעליהם להגיש לכם את התשובות שלהם לצורך קבלת משוב⁴, ולאחר מכן לשמור את דף התשובות, כולל המשוב, בתלקיט.

שלב 1: בוחרים נושא לפרזנטציה

בחרו לפרזנטציה נושא שקרוב לליבכם, מסקרן ומלהיב אתכם. חשבו מדוע אתם רוצים להציג אותו בפני תלמידי הכיתה ומה מטרת הפרזנטציה.

הצעות לתחומים שאפשר לבחור מהם נושא לפרזנטציה

טכנולוגיה • מדע • היסטוריה • מקומות בארץ ובעולם • בעלי חיים
הגנת הסביבה • ספרות • קולנוע • טלוויזיה • מוזיקה
ספורט • תנועות נוער • רשתות חברתיות • למידה מרחוק • תחום אחר

לאחר שתבחרו נושא, ענו על השאלות הבאות:

מהו הנושא שבחרתם? _____

מהו התחום שאליו הנושא שייך? _____

מדוע בחרתם בנושא ומדוע אני רוצה להציג אותו בפני תלמידי הכיתה?

⁴ ראו [בעמוד 8](#) הרחבה בנוגע למשוב לשלב זה.

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

...

משוב המורה

כשאתם קוראים את ההנחיות ואת השאלות עם התלמידים, שוחחו עימם על בחירת נושא לפרזנטציה. שאלו אותם מה יכולות להיות הסיבות לבחירה בנושא מסוים והדגישו בפניהם את החשיבות בבחירת נושא אישי, שמעניין ומלהיב אותם. שוחחו גם על מטרת הפרזנטציה: שאלו את התלמידים מהן לדעתם המטרות האפשריות לפרזנטציות שלהם, והציגו בפניהם מטרות שונות, כמו ללמד, למסור מידע, לעורר מודעות ולהניע לפעולה, להמליץ, לחלוק סיפור אישי ועוד.

הדגישו שנושא הפרזנטציה צריך להיות ממוקד, והסבירו לתלמידים שעליהם לצמצם את התחום שבו בחרו עד לנושא המדויק שברצונם להציג. אפשר לערוך הדגמה בכיתה: לבחור תחום רחב (למשל: ספורט) ולהראות נושאים שונים השייכים לו (למשל: המשחקים האולימפיים, כדורגל, התעמלות אומנותית, שחייה, קשיים של ספורטאים וספורטאיות, ספורטאים וספורטאיות פורצי דרך).

הערות

- רשימת הנושאים שבחרו התלמידים פותחת לכם, המורים, צוהר לעולמם. דרך הנושאים תוכלו לגלות מה מעניין אותם, מה התחביבים שלהם ואילו נושאים קרובים לליבם.
- לעיתים תגלו שחלק מהנושאים רחוקים מעולמכם ומתחומי הידע שלכם. אינכם צריכים להיות בקיאים בכל קשת הנושאים שהתלמידים יבחרו; במשימה זו אתם מעריכים את המיומנות שלהם לבנות פרזנטציה כהלכה (מבחינת פירוט התכנים והמבנה) ולהציג אותה בפני קהל.
- התלמידים יכולים לבחור בנושא שנלמד במסגרת אחד מתחומי הדעת בבית הספר. אם הם בוחרים בנושא כזה, כדאי לשתף בהכנת המשימה את המורה מתחום הדעת הרלוונטי.

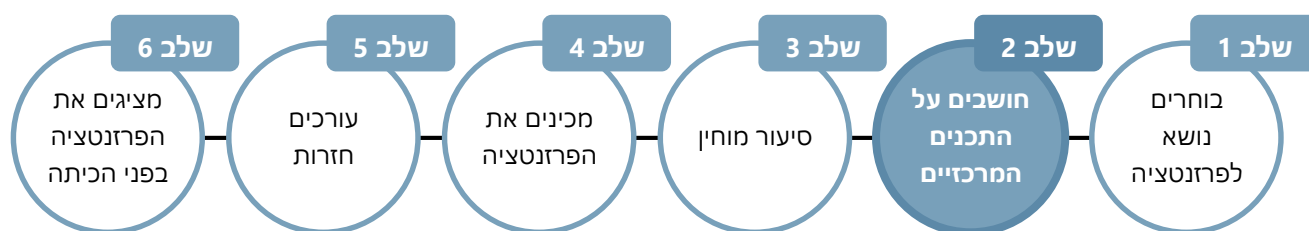
משוב המורה לאחר בחירת הנושא

מכיוון שלבחירת הנושא חשיבות מכרעת להמשך התהליך, תנו משוב לכל תלמיד ותלמידה לפני שהם ממשיכים לשלב הבא. קראו את תשובות התלמידים לשאלות ואשרו את הנושא. אם הנושא רחב מדי הדריכו את התלמידים ועזרו להם להתמקד ולדייק את הנושא, למשל באמצעות שאלות מנחות. במשוב מומלץ לשקף רגישות לקול האישי העולה מן הבחירה בנושא ולטעת בתלמידים ביטחון בבחירתם. במקרים בהם הנושא מורכב או רגיש מבחינה אישית או חברתית, הסבו את תשומת הלב של התלמידים לכך. במקרים חריגים (למשל כשהנושא אינו הולם מסגרת בית-ספרית), בקשו מהתלמידים לשנות נושא.

דוגמה למשוב של מורה (ראו את התלקיט המלא [בנספח ו'](#)):

אמילי, אני מאוד שמחה שבחרת בנושא התצאלות אומנותית, המהווה חלק משמעותי מאוד בחייך. נשמח מאוד
באופן יפה ואפורט את שיקולייך בבחירת הנושא. התרשמתי מאוד מהשיתוף של מחשבותייך, ומהחשיבה והמודעות
שאתך לדרכים שיש בידך כדי לגרום לתלמידים צניין וסקרנות בנושא.
בהצלחה!

שלב 2: חושבים על התכנים המרכזיים

מטרת השלב

השלב השני של המשימה נועד ל"התנעת" התהליך – גיבוש ראשוני של תוכני הפרזנטציה. מטרתו לעודד את התלמידים להרחיב את ידיעותיהם בנושא שבחרו, כך שתוכני הפרזנטציה יהיו עשירים ומבוססים על ידע מהימן, ולזקק את התכנים המתאימים לפרזנטציה. זהו שלב התחלתי בבניית התוכן, והוא למעשה הכנה לקראת סיעור המוחין והחשיבה המשותפת עם חברים לכיתה (שלב 3).

המהלך בכיתה

קראו עם התלמידים את ההנחיות לשלב זה ואת השאלות הנלוות.

שלב 2: חושבים על התכנים המרכזיים

לאחר שהנושא שבחרתם אושר על-ידי המורה, תוכלו להתחיל לתכנן את הפרזנטציה: חפשו מידע על הנושא כדי להרחיב את ידיעותיכם וחשבו מהם התכנים המרכזיים (רעיונות ופרטי מידע) שתמצאו להציג בפרזנטציה. כתבו בקצרה (בנקודות או ברשימה) את הרעיונות או את פרטי המידע המרכזיים שמצאתם ונראה לכם שיוכלו לתרום להצגת הנושא. כתבו גם באילו מקורות מידע נעזרתם.

ענו על השאלות הבאות:

מהם הרעיונות או פרטי המידע המרכזיים שאותם ארצה להציג בפרזנטציה שלי?

היכן חיפשתי מידע על הנושא שבחרתי?

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

...

משוב המורה (אופציונלי)

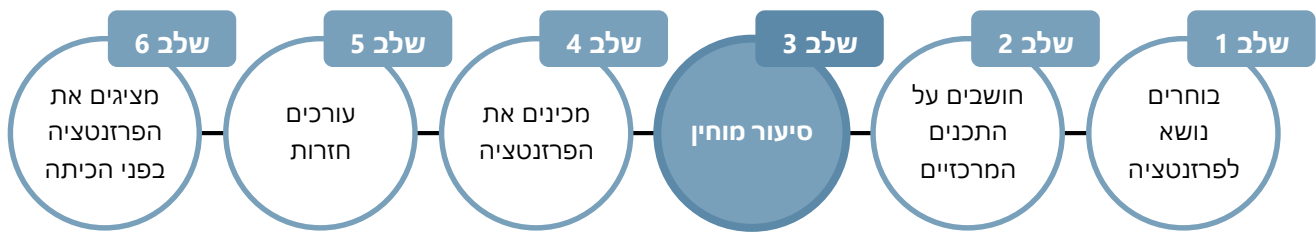
כשאתם קוראים את ההנחיות ואת השאלות הנלוות עם התלמידים, שוחחו עימם על חשיבות העמקת הידע בנושא שבחרו. שאלו אותם איך הם יכולים ללמוד עוד על הנושא שבחרו, הציגו מקורות מידע שונים (טקסטים וסרטונים באינטרנט, ספרים, שיחה עם בעלי ידע וכו'), ושוחחו גם על החשיבות של בחירת מקורות מידע מהימנים ושל קריאה ביקורתית.

לאחר מכן שוחחו עם התלמידים על בחירת התכנים לפרזנטציה: הפרזנטציה צריכה לכלול רעיונות ופרטי מידע חשובים ורלוונטיים לנושא, מעניינים ומתאימים לקהל, ומתאימים להצגה בפרזנטציה באורך של 5 דקות. הרשימה שהתלמידים יכתבו בשלב זה היא רשימה ראשונית; בהמשך הדרך הם ירחיבו, יצמצמו או ישנו אותה בהתאם להתקדמות ולתובנות שלהם בתהליך ההכנה.

הערות

– יש תלמידים שיזדקקו לעזרה ולהנחיה צמודה יותר בשלב זה, ויש כאלה שירגישו ביטחון ויעדיפו יד חופשית בתהליך החיפוש ובחירת התכנים. עזרו לתלמידים במידת הצורך ולפי בקשתם.

שלב 3: סיעור מוחין

מטרת השלב

מטרת שלב זה היא לאפשר לתלמידים לחלוק את עבודתם, מחשבותיהם והתלבטויותיהם עם עמיתים – קבוצה מחבריהם לכיתה, שמהווה מעין "דגימה" של הקהל שבפניו יציגו את הפרזנטציה.

המהלך בכיתה

סיעור המוחין מתבצע במסגרת השיעור, בקבוצות קטנות או בזוגות לפי בחירתכם (ראו פירוט בהמשך). מומלץ לייחד לשלב זה שיעור כפול. בתחילת השיעור, או בשיעור שלפניו, הסבירו לתלמידים שהם ייעזרו בחבריהם לכיתה כדי לגבש את תוכני הפרזנטציה שלהם והציגו להם את ההנחיות ואת השאלות הנלוות. ודאו שהם מבינים את המהלך ואת מטרתו לפני תחילת סיעור המוחין עצמו.

שלב 3: סיעור מוחין

היעזרו בחבריהם לכיתה כדי להמשיך ולפתח את הפרזנטציה שלכם.

הציגו בפני קבוצת תלמידים את הדברים שהכנתם עד עכשיו:

- נושא הפרזנטציה
- הסיבות לבחירת הנושא ולהצגתו בכיתה
- מטרת הפרזנטציה (האם ללמד? למסור מידע? לעורר מודעות ולהניע לפעולה? להמליץ? לחלוק סיפור אישי?)
- התכנים שתציגו בפרזנטציה

התייעצו עם חברי הקבוצה ושאלו אותם מה כדאי להרחיב בהצגה, מה כדאי לצמצם, האם הנושא והתכנים מובנים להם, מה היה מעניין בעיניהם ומה כדאי לעשות כדי שהתכנים יעוררו יותר עניין, ואילו המלצות הם יכולים לתת לכם להמשיך.

כשיגיע תורכם להקשיב לדברים של חבריכם, חשבו איך אתם יכולים לעזור להם להתכונן לפרזנטציה שלהם:

- על אילו תכנים תרצו לשמוע בהרחבה?
- מה עוד יעניין אתכם לדעת על הנושא?
- אילו רעיונות נוספים תוכלו להציע?

לאחר סיעור המוחין כתבו מה למדתם מהתהליך ואיך תתקדמו בעקבותיו בהכנת הפרזנטציה:

אילו דברים למדתי בעקבות החשיבה המשותפת עם חבריי לכיתה?

איך אתקדם בהכנת הפרזנטציה? מה ארצה לשנות, להשמיט או להוסיף?

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

...

משוב המורה (אופציונלי)

כאשר הפעילות מתקיימת בכיתה, אפשר לחלק את הכיתה לקבוצות (ולשנות את הרכבי הקבוצות לאחר דיון של כ-10-15 דקות), או לעבוד בזוגות בשיטת ה"מעגלים": בשיטה זו יוצרים מעגל פנימי ומעגל חיצוני, כך שהתלמידים יושבים זה מול זה בזוגות. לאחר שיחה של כ-10 דקות, התלמידים של המעגל הפנימי זזים ימינה ופוגשים את התלמיד/ה הבא/ה לשיחה נוספת של 10 דקות. התהליך חוזר על עצמו במהלך השיעור 3-4 פעמים.

כאשר הפעילות מתקיימת "מרחוק", אפשר לחלק את הכיתה לזוגות או לקבוצות קטנות (3-4 תלמידים) ב"חדרים" (ב"זום": breakout rooms). מומלץ להקצות זמן לדיון, כך שכל אחד יוכל לייעץ לחבריו ולקבל מהם עצות, ואז לחלק את התלמידים מחדש, כך שכל תלמיד חוזר על התהליך פעמיים או שלוש, בכל פעם עם חברים אחרים.

בשני המקרים רצוי שאתם, המורים, תעברו בין הקבוצות השונות, תקשיבו לתלמידים, תעודדו אותם ותכוונו את מהלך הדיון במידת הצורך.

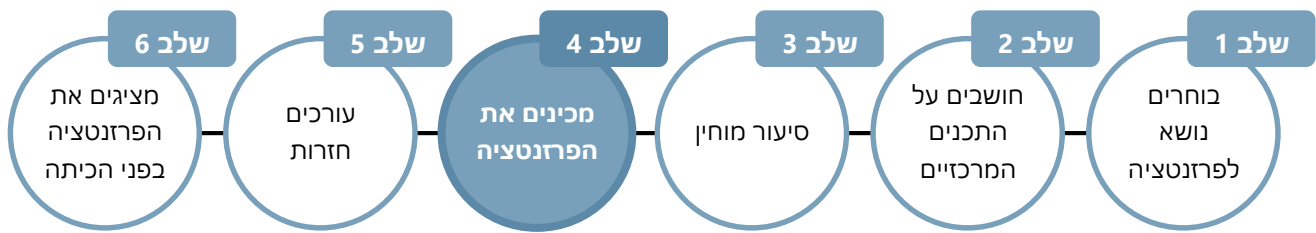
יתרונות בסיעור המוחין:

1. הדיון עם חברי הקבוצה יכול לאפשר לתלמידים לצבור ביטחון. מתפתח דיאלוג בין שווים, שבמהלכו הם יכולים לוודא שהנושא שבו בחרו מעניין את תלמידי הכיתה. שיח מסוג זה יכול לסייע להפיג חששות.
2. התלמידים זוכים לקבל משוב מחבריהם על רעיונותיהם וכן הצעות להרחבת הנושא או צמצומו. במהלך הדיון הם לומדים מה התלמידים יודעים על הנושא ואילו הרחבות יעניינו אותם. כך הם נחשפים לנקודות מבט שונות על נושא ההצגה.
3. התלמידים זוכים לתרגל הצגה בעל-פה בקבוצה קטנה, ותרגול זה יכול לסייע ולשפר את יכולת הדיבור בקול על הנושא הנבחר. לעיתים תוך כדי הדיון יעלו גם הערות בנוגע לאופן ההצגה (קצב הדיבור, טון הדיבור, שפת הגוף וכו').

הערות

- אפשר לערוך את הפעילות בקבוצות או בזוגות, ויש יתרונות לכל דרך. עבודה בזוגות מזמנת לתלמידים הקשבה מלאה לדברים ששיתפו, פחות לחץ ויותר ביטחון בהצגת דבריהם. העבודה בזוגות בדרך כלל מתנהלת תוך היכרות מעמיקה יותר של בן או בת הזוג ומאפשרת מתן תשומת לב והערות בונות. עבודה בקבוצות, לעומת זאת, מרחיבה את מגוון הדעות והרעיונות שהמציגים מקבלים מחבריהם. המפגש עם קבוצה הוא מעין סימולציה של הצגת דברים בעל-פה בפני קהל. עבודה בקבוצות דורשת מן המציגים הכנה מעמיקה יותר ודיוק רב יותר בהצגת הדברים כי הם אינם מציגים את הדברים לנמען אחד, אלא צריכים להתייחס לנמענים שונים.
- תוכלו לבחור אם לתת לתלמידים להתחלק בעצמם לקבוצות (לפי חברויות) או לחלקם לקבוצות באופן אקראי. יש יתרונות לכל דרך: הצגה לחברים יכולה לתת ביטחון לתלמידים המציגים, כך שהם ירגישו בנוח לחלוק מחשבות והתלבטויות עם חבריהם. גם התלמידים המגיבים ירגישו בנוח לתת ביקורת בונה לחבריהם. לעומת זאת, חלוקה אקראית מאפשרת לתלמידים להכיר חברים חדשים ולהתמודד עם תגובות מאתגרות. ייתכן שהתערבותכם באופן החלוקה לפעילות תעורר התנגדות או חשש; מומלץ לנהוג בגמישות, להתייחס לשונות של התלמידים ולאפשר התנסויות חדשות.
- ייתכן שיהיו תלמידים שירצו לבחור נושא אחר בעקבות התהליך, כלומר לחזור לשלב הראשון. במקרים כאלה, הקשיבו להתלבטויות של התלמידים, וראו אם אכן כדאי לחזור לנקודת ההתחלה ולבחור נושא חדש, או לכוון אותם במסגרת הנושא שבחרו: לערוך שינוי קטן, שינוי של נקודת מבט, או להתמקד בהיבט קצת שונה ממה שתוכנן מלכתחילה.

שלב 4: מכינים את הפרזנטציה

מטרת השלב

מטרת שלב זה היא לאפשר לתלמידים לפתח ולגבש את הפרזנטציה שלהם – הן מבחינת התוכן והמבנה והן מבחינת אופן ההצגה – בעזרת המשובים והידע שרכשו בשלבים הקודמים. השלב נועד למקד את התלמידים בתכנון רכיבים מרכזיים בפרזנטציה שלהם, כמו פתיחה וסיום, רצף הגיוני של תכנים, אמצעי עזר להצגה ויצירת עניין בקהל.

המהלך בכיתה

הסבירו לתלמידים ששלב זה מוקדש לפיתוח הפרזנטציה ולגיבושה הסופי, וקראו עימם את ההנחיות ואת השאלות הנלוות. הדגישו בפניהם שכל שלב נשען על השלבים הקודמים בתהליך (עבודה ספירלית), ועל כן הנחו אותם לחזור לדברים שכתבו בשלב 2 ולהיעזר בהערות ובתובנות שרכשו בעקבות סיעור המוחין (שלב 3). הזכירו להם לעיין בדף "כיצד יעריכו את הפרזנטציה שלי?" ולהיזכר בקריטריונים להערכת הפרזנטציה.

שלב 4: מכינים את הפרזנטציה

תכננו את הפרזנטציה שלכם: את התוכן, את המבנה ואת אופן ההצגה.

א. מגבשים את התוכן ואת המבנה

היעזרו בדברים שכתבתם בשלבים 2 ו-3 והמשיכו לפתח את התכנים שתציגו בפרזנטציה שלכם. חשבו על הרעיונות או על פרטי המידע שאתם רוצים להציג ואיך תפתחו כל אחד מהם. תכננו את מבנה הפרזנטציה שלכם ואת הסדר שבו תציגו את התכנים: כיצד תפתחו את הפרזנטציה? מה יהיה סדר הרעיונות בהמשך? כיצד תסיימו את דבריכם? ארגנו את התכנים כך שדבר יוביל לדבר באופן הגיוני וברור. זכרו שאורך הפרזנטציה הוא 5 דקות.

כתבו ראשי פרקים עם התכנים שאתם רוצים להציג, לפי סדר הצגתם.

פתיחה:

גוף הפרזנטציה:

סיום:

מהם מקורות המידע שאני משתמש/ת בהם לצורך הכנת הפרזנטציה שלי?

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

ב. מתכננים את אופן ההצגה ומכינים חומרי עזר

לאחר שתסיימו לתכנן את התכנים של הפרזנטציה שלכם ואת המבנה שלה, חשבו כיצד תציגו אותה בפני הכיתה. אופן ההצגה חשוב להצלחת הפרזנטציה לא פחות מהתוכן. חשבו איך לגרום לתלמידים בכיתה להתעניין בפרזנטציה שלכם: תכננו איך להציג את הדברים בהנגנה (אינטונציה) הולמת ואיך להתאים את שפת הגוף לתוכן הדברים הנאמרים.

תוכלו להשתמש באמצעי עזר כדי לחזק את התכנים של הפרזנטציה, להמחיש אותם ולעורר עניין בקהל. אמצעי העזר יכולים לכלול מצגת שתלווה את ההצגה שלכם, תמונות, סרטונים, חפצים ועוד. חשבו אילו אמצעי עזר מתאימים לפרזנטציה שלכם ותכננו איך הם ישתלבו בהצגה עצמה. אם בחרתם להכין מצגת, הכינו אותה בשלב זה.

ענו על השאלות הבאות:

כיצד אגרום לחבריי לכיתה להתעניין בפרזנטציה שלי?

באילו אמצעי עזר (למשל, מצגת, תמונות, סרטונים, אביזרים) אשתמש בפרזנטציה שלי?

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

...

משוב המורה (אופציונלי)

כשאתם קוראים את ההנחיות ואת השאלות הנלוות עם התלמידים, שוחחו עם התלמידים על גיבוש התוכן והמבנה של הפרזנטציה: הסבירו להם שעליהם להרחיב את הדברים שכתבו באמצעות פיתוח, פירוט ודוגמאות, ולחשוב על סדר הצגת הדברים. כמו כן הזכירו לתלמידים שאורך הפרזנטציה הוא 5 דקות, ושעליהם לתכנן את הפרזנטציה כך שתתאים למסגרת הזמן.⁵

הקדישו זמן בשיחה **לפתיחה ולסיום של הפרזנטציה**. הסבירו לתלמידים שכדאי לפתוח את הפרזנטציה בדרך שתסקרן את הצופים ותגרום להם לרצות לצפות בה. שאלו אותם באילו דרכים לדעתם ישיגו את המטרות הללו. הובילו את השיחה לכך שאפשר לפתוח בסיפור אישי, בדוגמה, בשאלה המופנית לקהל או בכל דרך אחרת שתשרת את המטרה. כך גם בנוגע לסיום – שאלו את התלמידים כיצד לדעתם מתאים לסיים את הפרזנטציה. ספרו להם שפרזנטציות רבות מסתיימות באמירה חזקה או בהמלצה שתישאר עם הצופים גם לאחר סיום הצפייה. בד בבד, הדגישו

⁵ תכנון הפרזנטציה נשען, בין היתר, על שניים מכללי השיח שקבע גרייס (1975): "כלל הכמות", שלפיו יש למסור מידע בכמות הנדרשת (לא יותר מדי ולא מעט מדי), ו"כלל הרלוונטיות", שלפיו יש לתת רק מידע רלוונטי לשיח.

Grice, H. P. (1975). Logic and conversation. *Speech acts* pp. 41–58. Brill.

שאינ דגם אחד לפרזנטציה מוצלחת; מציגים שונים בוחרים דגמים שונים בהתאם לתכנים של הפרזנטציה ולהעדפות אישיות.

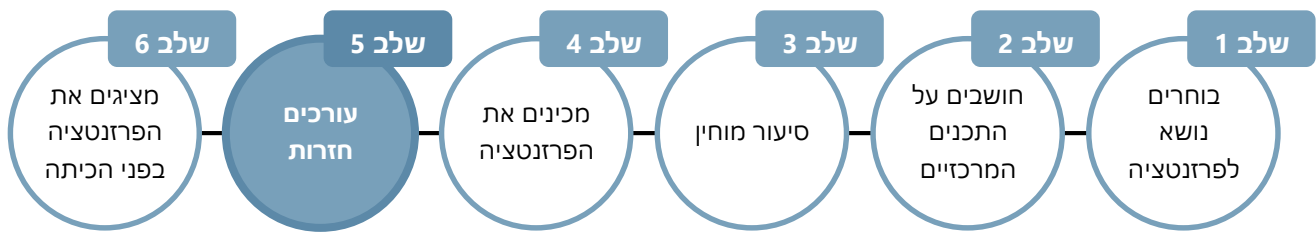
בהמשך השיחה דברו על הדרכים שיגרמו לפרזנטציה כולה להיות מעניינת, למשל שילוב הומור, סיפור אישי, משל, ביסוס עובדות על מחקרים ונתונים ועוד. שוחחו עם התלמידים גם על **החשיבות של המודעות לקהל**, המתבטאת, בין היתר, בשימוש בקול רם וברור, בהנגנה (אינטונציה) הולמת, ביצירת קשר עין עם הקהל ובהתאמת שפת הגוף לדברים הנאמרים.

לסיום, שוחחו עם התלמידים על **שילוב של אמצעי עזר בפרזנטציה**, כמו מצגת, תמונות, סרטונים ואביזרים. שאלו אותם מה לדעתם יכולים לתרום אמצעי העזר לפרזנטציה. הדגישו שאמצעי עזר כשמים כן הם, הם נועדו לעזור לפרזנטציה: לתמוך בדברים הנאמרים, להמחיש אותם ולהדגים אותם. הם אינם באים במקום המציג או המציגה שמדברים אל הקהל, וחשוב לשים לב שהם אינם "משתלטים" על הפרזנטציה.

הערות

- חשוב לזכור שאופי המציג/ה משפיע על אופן ההצגה. יש לאפשר לתלמידים מופנמים וביישנים יותר להביע את עצמם בדרכם, ולטעת בהם ביטחון.
- תלמידים רבים בוחרים להשתמש במצגת. במידת הצורך, כווננו אותם מעט בתהליך הכנתה. המליצו להם להמעיט במלל באמצעות כתיבה "בנקודות", או אפילו לא לכלול בה מלל כלל, ולשבץ בה אמצעי המחשה כמו תמונות או סרטון קצרצר. חשוב שהגופן במצגת יהיה קריא (הן מבחינת צורת האות והן מבחינת הגודל שלה). מצגת עמוסה מדי במלל, בתמונות או באפקטים יכולה להסיט את תשומת הלב של הקהל.

שלב 5: עורכים חזרות

מטרת השלב

שלב זה נועד לעריכת חזרות מול קהל מצומצם ולקבלת משוב מקדם על הפרזנטציה (נקודות לשימור ולשיפור). מטרת החזרות היא לאפשר לתלמידים לתרגל את הצגת הפרזנטציה, לערוך בה שינויים נדרשים ולצבור ביטחון בהצגה מול קהל. גם עצם העובדה שהתלמידים כותבים לעצמם נקודות לשימור ולשיפור עוזרת להם להיות מודעים לחוזקות שלהם ולדברים שעליהם לשפר.

המהלך בכיתה

ציינו בפני התלמידים שחזרות הן חלק בלתי נפרד מהכנת פרזנטציה; גם המציגים המנוסים והמקצועיים ביותר עורכים חזרות, כמו גם שחקנים, נגנים, זמרים, רקדנים וכל מי שמופיע בפני קהל. לאחר מכן קראו עימם את ההנחיות של שלב זה, את השאלות הנלוות ואת דף התצפית לצופים בפרזנטציה (נספח ג').

שלב 5: עורכים חזרות

מיומנות ההצגה בעל־פה משתפרת ככל שמתרגלים אותה יותר. לכן, לפני ההצגה בכיתה תרגלו את הצגת הפרזנטציה כמה פעמים. בתחילה אתם יכולים להתאמן על הצגת הפרזנטציה ללא קהל. תוכלו גם לצלם את עצמכם מציגים כדי לצפות בהצגה שלכם וללמוד ממנה. לאחר שתרגישו בטוחים יותר, הציגו בפני חבר או חברה, בן משפחה או כל צופה אחר שתבחרו. חשבו מה אתם צריכים לשפר, ותרגלו עד שתרגישו בטוחים בהצגה.

בקשו מהצופים בחזרות לתת לכם משוב, בעל־פה או בכתב, לפי השאלות בדף התצפית. המשוב יעזור לכם להבין מה כדאי לשמר ומה כדאי לשפר בפרזנטציה שלכם. קבלו לפחות משוב אחד בכתב, ושמרו אותו בתלקיט.

כתבו מה החלטתם לשמר ומה החלטתם לשפר בעקבות החזרות והמשוב שקיבלתם.

הצגתי את הפרזנטציה בפני: _____

דבר אחד לפחות שהחלטתי לשמר בפרזנטציה בעקבות ההצגה והמשוב:

דבר אחד לפחות שהחלטתי לשנות ולשפר בפרזנטציה בעקבות ההצגה והמשוב:

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

...

משוב המורה (אופציונלי)

כשאתם קוראים את ההנחיות ואת השאלות הנלוות עם התלמידים, שאלו אותם מה לדעתם הם יוכלו ללמוד מהחזרות. שוחחו הן על תובנות הקשורות לתוכן ולמבנה הפרזנטציה (למשל, חוסר/עודף בפירוט, חוסר/עודף בדוגמאות, תכנים שאינם מובנים, צורך בשינוי המבנה – הפתיחה, הסיום ורצף התכנים), והן על תובנות הקשורות לאופן ההצגה (למשל, דיבור בקול שקט מדי, אינטונציה שאינה מתאימה, עמידה סטטית או תזוזות רבות מדי, היעדר קשר עין עם הקהל, שימוש באמצעי עזר). התייחסו גם לשאלה אם לשון ההצגה מתאימה להצגה בכיתה. תוכלו לחזור במהלך השיחה לדף הקריטריונים להערכה ("[כיצד יעריכו את הפרזנטציה שלי?](#)", [נספח א'](#)).

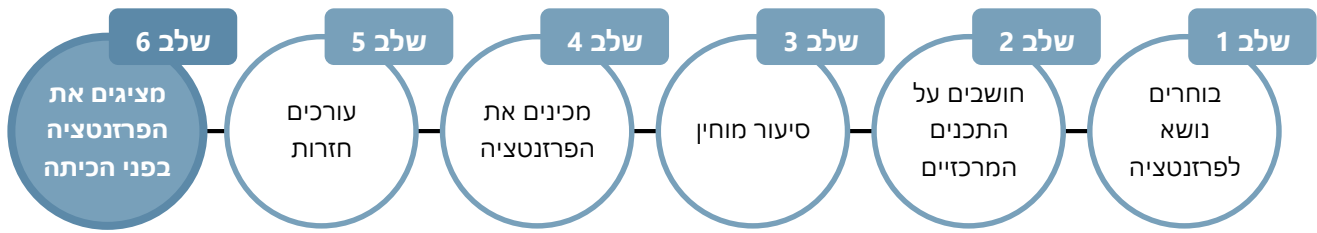
כמו כן תנו דגש בשיחה למשך הזמן של הפרזנטציה – 5 דקות – ולכך שהחזרות הן הזדמנות טובה לוודא שהתלמידים עומדים בזמן הנדרש. תלמידים שהפרזנטציה שלהם קצרה מדי צריכים לחשוב איך להאריך אותה (על-ידי הוספת תכנים נוספים, הרחבת התכנים הקיימים, הדגמות וכו'), ותלמידים שהפרזנטציה שלהם ארוכה מדי צריכים לחשוב איך לקצר אותה (על-ידי הורדת תכנים, צמצום בדוגמאות וכו').

עודדו את התלמידים להתנסות בהצגה בפני צופים שונים: בני משפחה, חברים וכו'. כאשר הצופים נותנים משוב על הפרזנטציה, מומלץ שיתייחסו לדברים שלמדו מהפרזנטציה, ושיעשו זאת (בכתב או בעל-פה) לפי השאלות בדף התצפית.⁶ הדגישו בפני התלמידים שמדובר בתהליך; טבעי לחשוש ולהילחץ מהצגה בפני קהל, וכל התנסות מעין זו מאפשרת להם לשפר את הפרזנטציה, להשתפר בדרך הצגתם ולצבור ביטחון. הזכירו להם שמומלץ לערוך שינויים בין חזרה לחזרה, בהתאם לתובנות שלהם מהחזרות.

⁶ ראו דוגמה למילוי דף תצפית זה [במסגרת שלב 5 בתלקיט, נספח ו'](#).

- החזרות מיועדות להתקיים מחוץ למסגרת השיעור, אך אפשר גם לייחד להן זמן במסגרת בית-ספרית, בקבוצות קטנות (בדומה לשלב 3, סיעור המוחין).
- אפשר להציע לתלמידים לצלם חלק מהחזרות ולצפות בהן. כך הם יוכלו להתרשם בעצמם מהצגת הפרזנטציה שלהם, להעריך אותה ולחשוב מה היו רוצים לשפר בה.
- התלמידים יכולים לבחור אם הם רוצים לקבל מהצופים משוב בעל-פה או בכתב. ייתכן שמשוּב כתוב יעזור לחץ וחשש בחזרות הראשונות, בעיקר בקרב תלמידים פחות מנוסים. בחזרות האחרונות, לאחר שהתלמידים צברו ניסיון וביטחון, מומלץ לבקש משוב בכתב. מכל מקום, כל תלמיד ותלמידה צריכים לקבל לפחות משוב אחד בכתב ולצרפו לתלקיט.

שלב 6: מציגים את הפרזנטציה בפני הכיתה

מטרת השלב

שלב זה הוא שיאו של התהליך שעברו התלמידים; עליהם להציג את הפרזנטציה שהכינו בפני תלמידי הכיתה ובפני המורה.

המהלך בכיתה

לפני השיעורים המוקדשים להצגת הפרזנטציות, קראו עם התלמידים את ההנחיות של שלב זה ואת השאלות הנלוות. ודאו שהתלמידים מבינים כיצד יתבצע התהליך.

שלב 6: מציגים את הפרזנטציה בפני הכיתה

לאחר שהכנתם את הפרזנטציה, ערכתם חזרות ואתם מרגישים מוכנים, הגיעה העת להציג את הפרזנטציה בפני תלמידי הכיתה ובפני המורה. לאחר שתציגו את הפרזנטציה ימלאו חבריכם לכיתה דפי תצפית (שיוגשו למורה), ומהמורה תקבלו משוב אישי מפורט. המשוב הזה יעזור לכם להתכונן לפרזנטציות שתציגו בעתיד.

לאחר שתציגו את הפרזנטציה, כתבו בקצרה את התחושות שלכם:

איך הרגשתי בזמן הצגת הפרזנטציה?

שני דברים לפחות שהייתי מרוצה מהם:

דבר אחד לפחות שארצה לשפר בפרזנטציות הבאות:

מחשבות נוספות:

התלמידים יציגו את הפרזנטציות בפני הקהל – תלמידי הכיתה. הקהל הוא שותף פעיל בתהליך ההערכה באמצעות דפי תצפית.⁷ חלקו (או שלחו) לתלמידים את דפי התצפית בתחילת השיעור. בסיום כל פרזנטציה ימלאו התלמידים את דף התצפית במשך שתיים-שלוש דקות. בזמן הזה מומלץ שתכתבו הערות על הפרזנטציה (שיעזרו לכם בכתיבת המשוב לתלמיד/ה) ותמלאו את ההערכה במחווין.

בהתאם להיכרותכם עם הכיתה, אפשר לתת שתיים-שלוש דקות לשאלות מהקהל ולמשוב חברי קצר למציג/ה לפני מילוי דפי התצפית, בדגש על ההיבטים החיוביים. המטרה היא לאפשר למציג/ה לפרוק מעט את המתח לאחר ההצגה ולאפשר לתלמידים להביע התעניינות. מכל מקום, דאגו שהאווירה בכיתה תהיה חיובית ואוהדת, ושהתלמידים יזכו לחוויה טובה.

יתרונות בשילוב התלמידים בהערכה (מילוי דפי התצפית):

1. הפיכת התהליך לאירוע לימודי-חברתי בכיתה: הפרזנטציה מיועדת לכל היושבים בקהל, והיא לא רק הצגה לעיני המורה.
2. חשיפת המורה לעמדת בני הגיל (קבוצת השווים) כלפי הפרזנטציות המוצגות: מה מלהיב אותם, ממה הם מתרשמים, מה מושך את תשומת ליבם;
3. פיתוח יכולת הבחנה בקרב התלמידים בנוגע לרכיבים ההופכים פרזנטציה למוצלחת יותר או פחות: הם יכולים ללמוד מהמודלים המגוונים של הפרזנטציות שיוצגו ומההערכות שהם נותנים לחבריהם, ולהפיק מכך תועלת כשיתכננו את הפרזנטציה שלהם;
4. מתן אינדיקציות נוספות למורה בנוגע לשלב הלמידה של התלמידים: על אילו היבטים ייחודיים צריך להצביע כדי שהתלמידים יהיו ערים להם.

⁷ השאלות בדף התצפית לתלמידים זהות לשאלות שבדף התצפית של שלב 5; ראו [נספח ד'](#).

- במהלך שיעור אחד אפשר להציג כחמש פרזנטציות. אפשר לייחד כמה שיעורים כדי לצפות בפרזנטציות במרוכז, ואפשר לצפות בפרזנטציה אחת או שתיים בשיעור (בתחילתו או בסופו) לאורך זמן.
- אם התהליך מתקיים בכיתה, מומלץ לבקש מהתלמידים הנעזרים באמצעים דיגיטליים (מצגת, קישורים ל"יוטיוב" וכדומה) להעלות את החומרים למחשב הכיתתי לפני תחילת השיעור.
- בעת הצפייה בפרזנטציה חשוב שתכתבו לעצמכם התרשמות אישית בנקודות בהיבטים של תוכן ומבנה, אופן ההצגה והלשון. נקודות אלה יסייעו לכם להיזכר בהיבטים חשובים בעת כתיבת המשוב לתלמיד/ה. את המחוון להערכת הפרזנטציה מומלץ למלא מיד לאחר הצגת הפרזנטציה (ולא במהלכה), וזאת כדי להיות פנויים להתרשם מההצגה באופן מלא.
- את הערכת העמיתים באמצעות דפי התצפית אפשר לבצע בדרכים שונות: אפשר שכל תלמיד יכתוב את התרשמותו בנפרד, ואפשר שכמה תלמידים יכתבו את התרשמותם בזוגות או בקבוצות קטנות (בעיקר אם התהליך מתבצע בכיתה ולא "מרחוק"). כך או כך, התלמידים יגישו לכם את ההערכה בידיעה שהיא תהיה חלק מהערכתכם הכוללת. שימו לב, הערכה שנעשית על-ידי התלמידים שונה מהערכה שלכם, המורים, שכן התלמידים עדיין נמצאים בשלב הלמידה. היא עשויה להוסיף נקודות מבט ולהעשיר את ההערכה הכללית שלכם על הפרזנטציה.
- אינכם מחויבים לקרוא את כל ההערכות שכתבו התלמידים, אך חשוב לקרוא לפחות חלק מהן כדי להתרשם מהמגמה הכללית בכיתה.

מחווון הערכה ומשוב לתלמיד/ה

הערכת ביצועי התלמידים על-ידי המורה נעשית באמצעות מחווון הערכה ומשוב בכתב ([נספח ה'](#)). ראו דוגמאות לניתוח [בנספח ז'](#).

להלן פירוט של רכיבי ההערכה.

הערכת הפרזנטציה

הערכת הפרזנטציה מושתתת על שלושה ממדים: פיתוח התוכן וארגונו, אופן ההצגה, הלשון. כל ממד מורכב מכמה קריטריונים, וכל קריטריון מוערך לפי שלוש רמות: במידה מעטה, במידה בינונית, במידה רבה. את ההערכה מומלץ לבצע במהלך השיעור, מייד לאחר הצפייה בפרזנטציה.

פיתוח התוכן וארגונו

בממד הזה יש שלושה קריטריונים להערכה:

1. התכנים קשורים לנושא שהוצג.

באיזו מידה היו התכנים (הרעיונות, המידע) קשורים לנושא שהוצג? האם חלקם חרגו מהנושא והסיטו את תשומת הלב מהעיקר?

2. התכנים מפותחים ומפורטים.

באיזו מידה פיתחו המציגים את התכנים שהם בחרו להציג, פירוט והסבירו אותם וליוו את דבריהם בדוגמאות מתאימות? האם חלק מהתכנים לא פותחו ורק הוצגו בקצרה?

3. התכנים מאורגנים באופן ברור והגיוני.

באיזו מידה אורגנה הפרזנטציה לפי עיקרון מארגן, כלומר באיזו מידה רעיון הוביל לרעיון באופן הגיוני וברור? האם היו סטיות מהעיקרון המארגן? האם לא היה ארגון ברור?

אופן ההצגה

בממד הזה יש ארבעה קריטריונים להערכה:

1. הפרזנטציה מוצגת בעל-פה בצורה קולחת ושוטפת (השימוש בדף עזר או במצגת מושכל).

באיזו מידה הפרזנטציה הוצגה בצורה קולחת ושוטפת? האם היו חלקים בפרזנטציה שהיו מקוטעים או מהוססים? האם הפרזנטציה הוצגה בעל-פה? אם המציגים נעזרו בדף או במצגת, האם השימוש בחומר הכתוב היה מושכל (כלומר, המציגים נעזרו בו כדי להיזכר בדברים, אך לא הקריאו מילה במילה מן הכתוב)?

2. המציג/ה מודע/ת לקהל, למשל: מדבר/ת בקול רם וברור, בהנגנה (אינטונציה) הולמת, יוצר/ת קשר עין עם הקהל.

באיזו מידה היו המציגים מודעים לנסיבות השיח – הצגת פרזנטציה בפני תלמידי הכיתה? באיזו מידה דיברו המציגים בקול רם וברור ובהנגנה (אינטונציה) הולמת?

כאשר הפרזנטציה נערכת בכיתה: באיזו מידה השתמשו המציגים בשפת גוף הולמת לנסיבות השיח? האם הם יצרו קשר עין עם הקהל?

כאשר הפרזנטציה נערכת "מרחוק": באיזו מידה ניכר שהמציגים היו מודעים לכך שיש קהל צופים, על אף ההצגה "מרחוק"? באיזו מידה הם הישירו מבט למצלמה?

3. ההצגה מעוררת עניין בקהל וניכר שהקהל מפיק ידע מהפרזנטציה.

באיזו מידה עוררה ההצגה עניין בקהל? באיזו מידה ניכר שהקהל הפיק ידע מהפרזנטציה? קריטריון זה, בניגוד לשני הקריטריונים שלפניו, מתמקד בנמענים (בקהל) ובהשפעה של הפרזנטציה עליהם. כאשר הפרזנטציה נערכת בכיתה קל יותר להתרשם ממידת העניין וההקשבה של הקהל, אך גם כאשר היא נערכת "מרחוק" אפשר לנסות להתרשם מכך.

מומלץ לתת הערכה בקריטריון זה מייד לאחר הצפייה, על-פי התרשמותכם, ולבחון אותה לאור דפי התצפית שממלאים התלמידים (ובפרט השאלה הראשונה, "כתבו לפחות רעיון אחד או פרט מידע אחד שלמדתם בעקבות הפרזנטציה, שהוא חשוב ומעניין בעיניכם").

4. אמצעי העזר תורמים להצגה או היעדרם אינו פוגם בהצגה.

אם השתמשו המציגים באמצעי עזר, באיזו מידה תרמו אמצעים אלו להצגה? האם הם היו נחוצים, יצרו עניין וקשב ועזרו להבין את התכנים המוצגים? האם הם השתלבו בהצגה ולא האפילו עליה? אם בחרו המציגים שלא להשתמש באמצעי עזר, האם היעדרם פגם בהצגה?

לשון

בממד הזה יש קריטריון אחד להערכה:

האמצעים המילוליים (לשון) הולמים משלב של הצגת פרזנטציה בכיתה.

באיזו מידה השתמשו המציגים באוצר מילים הולם לפרזנטציה שלהם? באיזו מידה התאימה לשון ההצגה להצגה בכיתה? חשוב לזכור שההצגה היא בעל-פה, כלומר הלשון דבורה וחיה, וייתכן שיהיו שגיאות לשון קלות (למשל שגיאות בידוע ובהתאם). להרחבה על סעיף זה, ראו [נספח ח'](#).

הערכת התלקיט

מומלץ לעיין בתלקיטים השלמים. קריאת התלקיטים תאפשר לכם להעריך את ההתקדמות של התלמידים לאורך המשימה – בכתיבה אישית מהזווית שלהם (למשל, אם הם לקחו לתשומת ליבם את משוב המורה ואת הצעות חבריהם). כמו כן תוכלו לזהות מוקדי קושי ולבנות לפיהם תוכנית לשיפור המיומנות של כל תלמיד ותלמידה.

זכרו, לעיתים הצגת הפרזנטציה עצמה אינה משקפת את התהליך כולו – ייתכן שהמציגים מתרגשים או נתקפים "פחד במה", בעיקר בהתנסויות ראשונות.

בחלק המיועד למשוב לתלמיד/ה כתבו **משוב מילולי, אישי, על הפרזנטציה שהוצגה ועל התהליך כולו**. כתבו את המשוב בגוף שני, בפנייה אישית לתלמיד או לתלמידה. מומלץ לכתוב את המשוב מחוץ למסגרת השיעור.

במשוב תנו מקום לחוויה שלכם כצופים בפרזנטציה (ולא רק כמעריכים אותה): התחושות שלכם בזמן הצפייה, הדברים שבלטו בפרזנטציה או שמצאו חן בעיניכם במיוחד. ציינו נקודות חוזק בפרזנטציה ותנו **משוב מקדם** על נקודות לחיזוק בפרזנטציות הבאות. תוכלו להתייחס גם לחוות דעתם של התלמידים שצפו בפרזנטציה, כפי שעלתה מדפי התצפית שמילאו. מומלץ לתת מקום במשוב גם לתהליך שעברו התלמידים בשלבי המשימה השונים, על סמך הליווי שנתתם להם לאורך הדרך וכפי שהוא משתקף מהתלקיט.

תוכלו למצוא דוגמאות מפורטות להערכת פרזנטציות [בנספח ז'](#).

נוסף על הערכה בכתב מומלץ לקיים **שיחות משוב**, בפרט עם תלמידים שהתקשו במשימה או שיש פער בין מידת הרצינות שהשקיעו בתהליך ובין התוצר הסופי שלהם (הצגת הפרזנטציה מול הקהל). מטרת השיחות היא לטעת בתלמידים ביטחון ביכולותיהם ולתת להם עוד הזדמנויות ללמוד ולשפר את המיומנות שלהם בהצגה בעל-פה.

בתחילת השיחה בקשו מהתלמידים לשתף אתכם בתובנות שלהם בעקבות התהליך. שאלו אותם על החוויה האישית שלהם, למשל: אם הם הרגישו שהתהליך תרם להם, מה הם למדו ממנו, מה היה טוב בעיניהם בהצגה שלהם, מה היו רוצים לשפר ועוד. לאחר מכן, תנו לתלמידים את המשוב הכתוב ושוחחו איתם על הדברים שכתבתם. ספרו להם מה אתם אהבתם בפרזנטציה שלהם, ומהן לדעתכם החוזקות שלהם; המליצו על נקודות לחיזוק והציבו אותן כמטרה לקראת ההתנסות הבאה. כאשר אתם מתייחסים לנקודות לחיזוק, בחרו נקודה עיקרית אחת או שתיים כדי לא להעמיס על התלמידים. הזכירו להם שמיומנות הפרזנטציה משתפרת ככל שמתנסים בה יותר.

לאחר תהליך המשוב התלמידים יהיו מוכנים להתנסות נוספת, שבה יוכלו ליישם את הדברים שלמדו. אפשר להציג שוב את אותן פרזנטציות מול קהל אחר (כיתה מקבילה, למשל), או להתחיל בהכנת פרזנטציה חדשה.

הנחיות כלליות וקריטריונים להערכה

היכולת לדבר בפני קהל בכלל ולהציג פרזנטציה בפרט היא מיומנות חשובה ונרכשת, שמשתפרת ככל שמתרגלים אותה. פרזנטציה הבנויה בקפידה ומועברת ברהיטות ובאופן מרתק מאפשרת להציג מידע ביעילות, לעורר מחשבה, לרגש, לשכנע ואף לרתום את הצופים לפעולה. לכל פרזנטציה הייחוד שלה, ומציגים שונים נבדלים זה מזה באופן שבו הם בוחרים לחלוק את הרעיונות שלהם עם הקהל.

הנחיות כלליות למשימה

במשימה זו תכינו **פרזנטציה** באורך של 5 דקות, שבה תציגו **בעל-פה**, בפני תלמידי הכיתה, נושא לבחירתכם. זוהי הזדמנות עבורכם גם לתרגל את המיומנות החשובה של דיבור בפני קהל, וגם לשתף את חבריכם לכיתה בנושא הקרוב לליבכם ולחשוף אותם לתכנים חדשים ומעניינים.

שלבי המשימה

1. בוחרים נושא לפרזנטציה
2. חושבים על התכנים המרכזיים
3. סיעור מוחין: מציגים את התכנים לקבוצת תלמידים ומקיימים חשיבה משותפת
4. מכינים את הפרזנטציה
 - א. מגבשים את התוכן ואת המבנה
 - ב. מתכננים את אופן ההצגה ומכינים חומרי עזר
5. עורכים חזרות
6. מציגים את הפרזנטציה בפני הכיתה

בכל שלב תקבלו הנחיות וליווי מהמורה.

הכנת הפרזנטציה מלווה ב**תלקיט**. בתלקיט תתעדו את מהלך העבודה שלכם בכל שלב, ובסיום המשימה תגישו אותו למורה.

עבודה נעימה!

כיצד יעריכו את הפרזנטציה שלי?

פיתוח התוכן וארגונו

1. באיזו מידה התכנים קשורים לנושא שהצגתי?
 - באיזו מידה המידע והרעיונות קשורים לנושא? האם הקפדתי לא לחרוג מהנושא?
2. באיזו מידה התכנים מפותחים ומפורטים?
 - באיזו מידה פירטתי והסברתי את התכנים? האם השתמשתי בדוגמאות מתאימות?
3. באיזו מידה התכנים מאורגנים באופן ברור והגיוני?
 - האם ארגנתי את הפרזנטציה שלי כך שדבר הוביל לדבר באופן הגיוני וברור?

אופן ההצגה

1. באיזו מידה הצגתי בעל-פה בצורה קולחת ושוטפת?
 - האם הקפדתי להציג בעל-פה ולא לקרוא חלקים שלמים מהדף או מהמצגת? אם נעזרתי בדף או במצגת, האם השתמשתי בהם בצורה מושכלת? באיזו מידה דיברתי באופן שוטף, קולח ורציף? האם הקפדתי להימנע מדיבור מהוסס, מקוטע או מסורבל?
2. באיזו מידה הייתי מודע/ת לקהל?
 - האם דיברתי בקול רם וברור? האם השתמשתי בהנגנה (אינטונציה) הולמת? האם יצרתי קשר עין עם הקהל?
3. באיזו מידה ההצגה שלי עוררה עניין בקהל? באיזו מידה ניכר היה שהקהל מפיק ידע מהפרזנטציה?
 - האם הצגתי את הנושא באופן מעניין? האם הקהל הביע עניין בפרזנטציה? האם ניכר שהוא למד ממנה דברים חדשים?
4. אם השתמשתי באמצעי עזר, באיזו מידה הם תרמו להצגה?
 - האם אמצעי העזר (למשל, מצגת, תמונות, סרטונים, אביזרים) היו נחוצים, יצרו עניין וקשב ועזרו להבין את התכנים המוצגים? האם הם השתלבו בהצגה ולא האפילו עליה?
- אם לא השתמשתי באמצעי עזר, באיזו מידה היעדרם פגם בהצגה?
 - האם אמצעי עזר היו עוזרים לי להעביר את התכנים בצורה טובה יותר?

לשון

- באיזו מידה האמצעים המילוליים (לשון) הולמים משלב של הצגת פרזנטציה בכיתה?
- האם השתמשתי באוצר מילים הולם לפרזנטציה שלי? האם לשון ההצגה שלי התאימה להצגה בכיתה?

זמן

באיזו מידה עמדתי במסגרת הזמן של הפרזנטציה – 5 דקות?

הערכת התלקיט

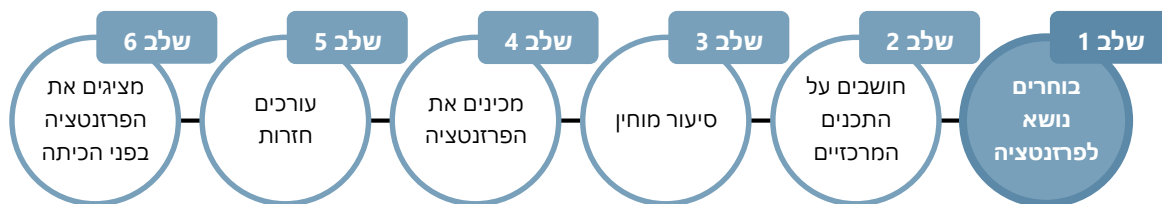
באיזו מידה התלקיט משקף את עבודתי בתהליך הכנת הפרזנטציה? האם כל חלקי המשימה מתועדים בו?

נספח ב'

שלבי המשימה – דפים לתלמידים לתיעוד בתלקיט

שלבי המשימה נמצאים בעמודים 30–36.

שלב 1: בוחרים נושא לפרזנטציה

בחרו לפרזנטציה נושא שקרוב לליבכם, מסקרן ומלהיב אתכם. חשבו מדוע אתם רוצים להציג אותו בפני תלמידי הכיתה ומה מטרת הפרזנטציה.

הצעות לתחומים שאפשר לבחור מהם נושא לפרזנטציה

טכנולוגיה • מדע • היסטוריה • מקומות בארץ ובעולם • בעלי חיים
הגנת הסביבה • ספרות • קולנוע • טלוויזיה • מוזיקה
ספורט • תנועות נוער • רשתות חברתיות • למידה מרחוק • תחום אחר

לאחר שתבחרו נושא, ענו על השאלות הבאות:

מהו הנושא שבחרתי? _____

מהו התחום שאליו הנושא שייך? _____

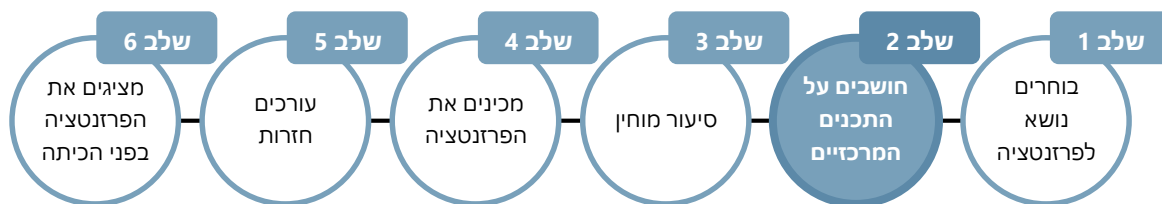
מדוע בחרתי בנושא ומדוע אני רוצה להציג אותו בפני תלמידי הכיתה?

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

...

משוב המורה

שלב 2: חושבים על התכנים המרכזיים

לאחר שהנושא שבחרתם אושר על-ידי המורה, תוכלו להתחיל לתכנן את הפרזנטציה: חפשו מידע על הנושא כדי להרחיב את ידיעותיכם וחשבו מהם התכנים המרכזיים (רעיונות ופרטי מידע) שתמצאו להציג בפרזנטציה.

כתבו בקצרה (בנקודות או ברשימה) את הרעיונות או את פרטי המידע המרכזיים שמצאתם ונראה לכם שיוכלו לתרום להצגת הנושא. כתבו גם באילו מקורות מידע נעזרתם.

ענו על השאלות הבאות:

מהם הרעיונות או פרטי המידע המרכזיים שאותם ארצה להציג בפרזנטציה שלי?

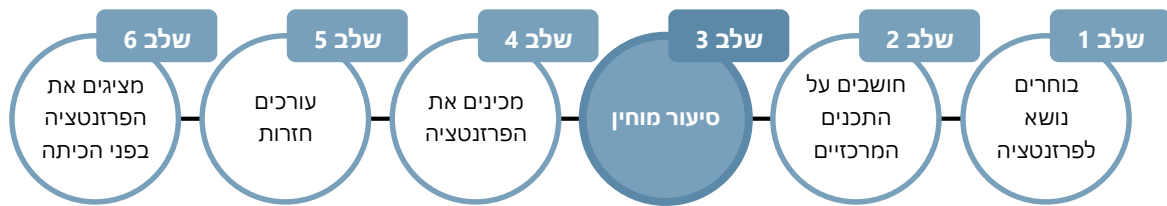
היכן חיפשתי מידע על הנושא שבחרתי?

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

...

משוב המורה (אופציונלי)

שלב 3: סיעור מוחין

היעזרו בחברים לכיתה כדי להמשיך ולפתח את הפרזנטציה שלכם.

הציגו בפני קבוצת תלמידים את הדברים שהכנתם עד עכשיו:

- נושא הפרזנטציה
- הסיבות לבחירת הנושא ולהצגתו בכיתה
- מטרת הפרזנטציה (האם ללמד? למסור מידע? לעורר מודעות ולהניע לפעולה? להמליץ? לחלוק סיפור אישי?)
- התכנים שתציגו בפרזנטציה

התייעצו עם חברי הקבוצה ושאלו אותם מה כדאי להרחיב בהצגה, מה כדאי לצמצם, האם הנושא והתכנים מובנים להם, מה היה מעניין בעיניהם ומה כדאי לעשות כדי שהתכנים יעוררו יותר עניין, ואילו המלצות הם יכולים לתת לכם להמשיך.

כשיגיע תורכם להקשיב לדברים של חברים, חשבו איך אתם יכולים לעזור להם להתכונן לפרזנטציה שלהם:

- על אילו תכנים תרצו לשמוע בהרחבה?
- מה עוד יעניין אתכם לדעת על הנושא?
- אילו רעיונות נוספים תוכלו להציע?

לאחר סיעור המוחין כתבו מה למדתם מההליך ואיך תתקדמו בעקבותיו בהכנת הפרזנטציה:

אילו דברים למדתי בעקבות החשיבה המשותפת עם חבריי לכיתה?

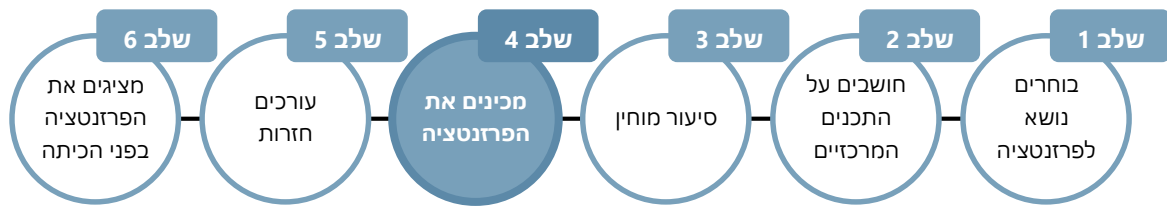
איך אתקדם בהכנת הפרזנטציה? מה ארצה לשנות, להשמיט או להוסיף?

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

...

משוב המורה (אופציונלי)

שלב 4: מכינים את הפרזנטציה

תכננו את הפרזנטציה שלכם: את התוכן, את המבנה ואת אופן ההצגה.

א. מגבשים את התוכן ואת המבנה

היעזרו בדברים שכתבתם בשלבים 2 ו-3 והמשיכו לפתח את התכנים שתציגו בפרזנטציה שלכם. חשבו על הרעיונות או על פרטי המידע שאתם רוצים להציג ואיך תפתחו כל אחד מהם.

תכננו את מבנה הפרזנטציה שלכם ואת הסדר שבו תציגו את התכנים: כיצד תפתחו את הפרזנטציה? מה יהיה סדר הרעיונות בהמשך? כיצד תסיימו את דבריכם? ארגנו את התכנים כך שדבר יוביל לדבר באופן הגיוני וברור. זכרו שאורך הפרזנטציה הוא 5 דקות.

כתבו ראשי פרקים עם התכנים שאתם רוצים להציג, לפי סדר הצגתם.

פתיחה:

גוף הפרזנטציה:

סיום:

מהם מקורות המידע שאני משתמש/ת בהם לצורך הכנת הפרזנטציה שלי?

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

ב. מתכננים את אופן ההצגה ומכינים חומרי עזר

לאחר שתסיימו לתכנן את התכנים של הפרזנטציה שלכם ואת המבנה שלה, חשבו כיצד תציגו אותה בפני הכיתה. אופן ההצגה חשוב להצלחת הפרזנטציה לא פחות מהתוכן. חשבו איך לגרום לתלמידים בכיתה להתעניין בפרזנטציה שלכם: תכננו איך להציג את הדברים בהנגנה (אינטונציה) הולמת ואיך להתאים את שפת הגוף לתוכן הדברים הנאמרים. תוכלו להשתמש באמצעי עזר כדי לחזק את התכנים של הפרזנטציה, להמחיש אותם ולעורר עניין בקהל. אמצעי העזר יכולים לכלול מצגת שתלווה את ההצגה שלכם, תמונות, סרטונים, חפצים ועוד. חשבו אילו אמצעי עזר מתאימים לפרזנטציה שלכם ותכננו איך הם ישתלבו בהצגה עצמה. אם בחרתם להכין מצגת, הכינו אותה בשלב זה.

ענו על השאלות הבאות:

כיצד אגרום לחבריי לכיתה להתעניין בפרזנטציה שלי?

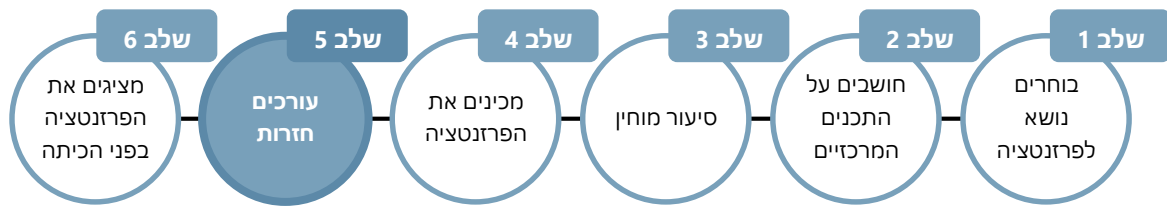
באילו אמצעי עזר (למשל, מצגת, תמונות, סרטונים, אביזרים) אשתמש בפרזנטציה שלי?

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

...

משוב המורה (אופציונלי)

שלב 5: עורכים חזרות

מיומנות ההצגה בעל־פה משתפרת ככל שמתרגלים אותה יותר. לכן, לפני ההצגה בכיתה תרגלו את הצגת הפרזנטציה כמה פעמים. בתחילה אתם יכולים להתאמן על הצגת הפרזנטציה ללא קהל. תוכלו גם לצלם את עצמכם מציגים כדי לצפות בהצגה שלכם וללמוד ממנה. לאחר שתרגישו בטוחים יותר, הציגו בפני חבר או חברה, בן משפחה או כל צופה אחר שתבחרו. חשבו מה אתם צריכים לשפר, ותרגלו עד שתרגישו בטוחים בהצגה. בקשו מהצופים בחזרות לתת לכם משוב, בעל־פה או בכתב, לפי השאלות בדף **התצפית**. המשוב יעזור לכם להבין מה כדאי לשמר ומה כדאי לשפר בפרזנטציה שלכם. קבלו לפחות משוב אחד בכתב, ושמרו אותו בתלקיט.

כתבו מה החלטתם לשמר ומה החלטתם לשפר בעקבות החזרות והמשוב שקיבלתם.

הצגתי את הפרזנטציה בפני: _____

דבר אחד לפחות שהחלטתי לשמר בפרזנטציה בעקבות ההצגה והמשוב:

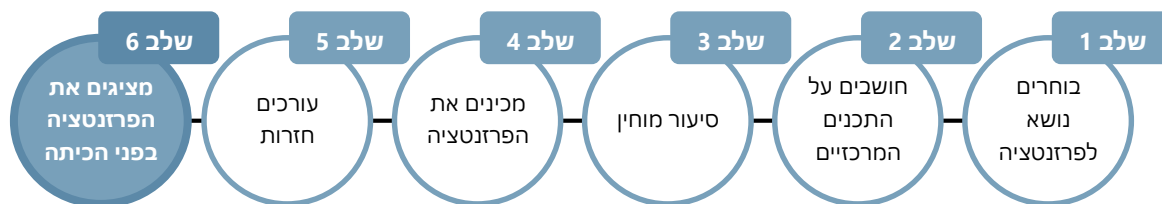
דבר אחד לפחות שהחלטתי לשנות ולשפר בפרזנטציה בעקבות ההצגה והמשוב:

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

...

משוב המורה (אופציונלי)

שלב 6: מציגים את הפרזנטציה בפני הכיתה

לאחר שהכנתם את הפרזנטציה, ערכתם חזרות ואתם מרגישים מוכנים, הגיעה העת להציג את הפרזנטציה בפני תלמידי הכיתה ובפני המורה. לאחר שתציגו את הפרזנטציה ימלאו חבריכם לכיתה דפי תצפית (שיוגשו למורה), ומהמורה תקבלו משוב אישי מפורט. המשוב הזה יעזור לכם להתכונן לפרזנטציות שתציגו בעתיד.

לאחר שתציגו את הפרזנטציה, כתבו בקצרה את התחושות שלכם:

איך הרגשתי בזמן הצגת הפרזנטציה?

שני דברים לפחות שהייתי מרוצה מהם:

דבר אחד לפחות שארצה לשפר בפרזנטציות הבאות:

מחשבות נוספות:

נספח ג'
דף תצפית
(שלב 5: עורכים חזרות)

שם המציג/ה: _____

שם הצופה בפרזנטציה: _____

1. כתבו לפחות רעיון אחד או פרט מידע אחד שלמדתם בעקבות הפרזנטציה, שהוא חשוב ומעניין בעיניכם.

2. כתבו שני דברים חיוביים בפרזנטציה. תוכלו להתייחס לתוכן הפרזנטציה, למבנה שלה ו/או לאופן ההצגה של המציג/ה (למשל עוצמת הקול, הנגנה (אינטונציה), קשר עין עם הקהל ושפת גוף).

3. כתבו המלצה אחת למציג/ה.

הכניסו לתלקיט את דף התצפית המלא.

נספח ד' דף תצפית

(שלב 6: מציגים את הפרזנטציה בפני הכיתה)

1. כתבו לפחות רעיון אחד או פרט מידע אחד שלמדתם בעקבות הפרזנטציה, שהוא חשוב ומעניין בעיניכם.
2. כתבו שני דברים חיוביים בפרזנטציה. תוכלו להתייחס לתוכן הפרזנטציה, למבנה שלה ו/או לאופן ההצגה של המציג/ה (למשל עוצמת הקול, הנגנה (אינטונציה), קשר עין עם הקהל ושפת גוף).
3. כתבו המלצה אחת למציג/ה.

נושא הפרזנטציה: _____ שם המציג/ה: _____

1. _____
2. _____
3. _____

נושא הפרזנטציה: _____ שם המציג/ה: _____

1. _____
2. _____
3. _____

נושא הפרזנטציה: _____ שם המציג/ה: _____

1. _____
2. _____
3. _____

נספח ה' מחווון הערכה ומשוב לתלמיד/ה

שם המציג/ה: _____ נושא הפרזנטציה: _____ הכיתה: _____

הערכת הפרזנטציה

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה	
			1. התכנים קשורים לנושא שהוצג.
			2. התכנים מפותחים ומפורטים.
			3. התכנים מאורגנים באופן ברור והגיוני.

פיתוח התוכן וארגונו

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה	
			1. הפרזנטציה מוצגת בעל-פה בצורה קולחת ושוטפת (השימוש בדף עזר או במצגת מושכל).
			2. המציג/ה מודעת/ת לקהל, למשל: מדבר/ת בקול רם וברור, בהנגנה (אינטונציה) הולמת, יוצר/ת קשר עין עם הקהל.
			3. ההצגה מעוררת עניין בקהל וניכר שהקהל מפיק ידע מהפרזנטציה.
			4. אמצעי העזר תורמים להצגה או היעדרם אינו פוגם בהצגה.

אופן ההצגה

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה	
			לשון האמצעים המילוליים (לשון) הולמים משלב של הצגת פרזנטציה בכיתה.

לשון

הערכת התלקיט

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה	
			התלמיד/ה תיעד/ה את שלבי העבודה בתלקיט.

משוב לתלמיד/ה

נספח ו' דוגמה לתלקיט

לפניכם תלקיט של תלמידה, הכולל התייחסות לכל השלבים שעברה בתהליך. תוכלו לראות בו את ההתפתחות של הפרזנטציה שלה משלב לשלב ואת התובנות שלה לאורך הדרך. מחוון ההערכה והמשוב לתלמידה נמצאים [בנספח ז'.](#)

שלב 1: בוחרים נושא לפרזנטציה

מהו הנושא שבחרתי? **התצאלות אומנותית**

מהו התחום שאליו הנושא שייך? **ספורט**

מדוע בחרתי בנושא ומדוע אני רוצה להציג אותו בפני תלמידי הכיתה?

בחרתי בנושא זה מפני שזהו סוג של ספורט לא רגיל בקרב רוב האנשים. זהו ספורט שהפק להיות חלק מהחיים שלי ב-10 השנים האחרונות כמעט. אני רוצה לשתף את התלמידים בכיתתי איך זה להתאמן בספורט כזה, מה זה דורש, ולתעביר להם מידע כללי על הספורט הזה ועל חלק גדול מהחיים שלי עם הספורט.

מחשבות, שאלות או התלבטויות נוספות:

יש לי התלבטויות רבות בקשר להתעניינות של תלמידי הכיתה בנושא זה, מפני שהתצאלות אומנותית זה לא ספורט רגיל שרגילים לראות או לשמוע עליו ולכן אני חוששת שהתלמידים לא יתחברו אליו כמו שאני מחוברת, אולם יש לי דרכים לספר להם על הספורט ולכן אני חושבת שאני אוכל ללמד להם להתעניין קצת בהתצאלות אומנותית.

...

משוב המורה

אמילי, אני מאוד שמחה שבחרת בנושא התצאלות אומנותית, המהווה חלק משמעותי מאוד בחייך. נשמח מאוד באופן יפה ומפורט את שיקולייך בבחירת הנושא. התרשמתי מאוד מהשיתוף של מחשבותייך, ומהחשיבה והמודעות שלך לדרכים שיש בידך כדי ללמד את התלמידים צניין וסקרנות בנושא. **בהצלחה!**

שלב 2: חושבים על התכנים המרכזיים

מהם הרעיונות או פרטי המידע המרכזיים שאותם ארצה להציג בפרזנטציה שלי?

הנושאים שארצה להציג בפרזנטציה הם:

קצת על הספורט (בכלליות)

מה הספורט דורש מהספורטאים ו-4 התכונות המרכזיות שמתצאלים בכל צנף ספורט צריכים (לפי דעתי).

התצאלות אומנותית: מה הייחודיות של התצאלות אומנותית, מי מתאמן בצנף הזה, האם הוא קשה ולא, האם יש בו הבלגות...

קצת על החיים שלי עם התצאלות אומנותית: מה הקשיים שלי, מה הדרישות של המאמנות, ההתמודדות, תחושות המשברים וההצלחות.

היכן חיפשתי מידע על הנושא שבחרתי?

אני לא חיפשתי מידע על הנושא שבחרתי בשום מקום מפני שיש לי ניסיון רב וחשוב לי להראות בפרקנטציה מה באמת עובר על המתעמלים בצנף זה ואיך מתמודדים עם הכול לפי דבריי ולא לפי דברי אולף, כדי שחבריי לכיתה ירגישו כמה שיותר קרוב למה שאני מרגישה, ולמה שאני חושבת ועוברת. בנוסף אני רוצה שחבריי לכיתה ישמעו את דעתי על מה כל מתעמל בכל צנף צריק (4 תכונות מרכזיות). לכן לא חיפשתי מידע על הנושא מפני שאני בקיאה בו מאוד ויש לי דעות רבות עליו שמחישות את מה שאני רוצה להציג.

שלב 3: סיעור מוחין

אילו דברים למדתי בעקבות החשיבה המשותפת עם חבריי לכיתה?

הדברים שלמדתי עקב החשיבה המשותפת עם חבריי לכיתה הם שהנושא שבחרתי מצניין את חבריי לכיתה, הנושאים המרכזיים שבחרתי מצוונים ואני צריכה קצת להרחיב עליהם ולהוסיף כמה נושאים שיכללו את הקורונה ואת פגיעתה בספורט. בנוסף אני צריכה להתחיל את הפרקנטציה מהכללה של הנושאים ולאחר מכן לעבור לספור האישי שלי.

איך אתקדם בהכנת הפרזנטציה? מה ארצה לשנות, להשמיט או להוסיף?

אני אתקדם עם הפרקנטציה בכך שארחיב על כל נושא, אשים לכל נושא נקודות שאני רוצה להדגיש בו, ובנוסף אני אוסיף מידע על הקורונה והשפעתה על ההתעמלות, ועל ההתמודדות והפתרון של המתעמלות.

שלב 4: מכינים את הפרזנטציה

א. מגבשים את התוכן ואת המבנה

פתיחה:

- קצת על ספורט – יש מצוון עצום של צנפי ספורט, כל ספורט מותאם למי שמתאמן באותו הצנף, כל אחד יכול לעשות ספורט אבל יש כאלה שצוים זאת בשביל הכיף לעומת אחרים שצוים זאת כדי להגיע הכי רחוק שאפשר ולנצח.
- דרישת הספורט (4 תכונות מרכזיות) שכל צנף ספורט מתעמל צריק (לדעתי) – כל ספורט דורש כוח רצון והתמדה. 4 התכונות: רצון, התמדה, אהבת הספורט, שאפתנות.

גוף הפרזנטציה:

- קצת על התעמלות אומנותית – ייחודיות הספורט: בספורט זה יש 5 מכשירים: חבל, כדור, חישוק, אלות, סרט. יש שני סוגי תרגילים בספורט: אישי וקבוצתי.
- מי מתאמן בהתעמלות אומנותית והאם יש העדפות לאנשים מסוימים – בנות מתעמלות בהתעמלות אומנותית אבל ברוסיה גם בנים התחילו להתאמן בצנף ספורט זה. לאנשים עם מוגבלויות אין העדפות ספציפיות בספורט אק מאוד קשה להם לתפקד בספורט הזה מפני שהוא דורש המון כוח וסיבולת חזקה ולכן יש מעט מאוד אנשים עם מוגבלויות שמתאמנים בצנף ספורט זה למרות שאין העדפות.
- האם הספורט הוא מורכב וקשה ולמה – הספורט הזה הוא מורכב מאוד מפני שיש בו הרבה מכשירים שצריק לדעת לעבוד איתם בצורה מופתית, הספורט קשה מפני שצריק להתאמן המון שעות ביום כדי להצליח, לשמור על כושר, ידיים חזקות מאוד וסיבולת נשימה חזקה מאוד.

- הקורונה ופגיעתה – הקורונה השפיעה מאוד על ההתעמלות האומנותית בגלל הסגרים ואיסור ההתקהלויות במתחם סאור. לכן לא היה איפה להתאמן והקנות התעמלות בבתים עם לומים, התאמן בחוץ כדי לעבוד על זריקות, וביצע אימונים לבד במשק הסגרים עד לסופם.
- הסיפור האישי שלי – אני מתאמנת 10 שנים בהתעמלות אומנותית, היא הפכה להיות חלק מהחיים שלי בכל יום. במהלך השנים היו לי קשיים רבים בגוף, כמו דלקות בברכיים, כאבים בהרבה מקומות, סדק בלם ועוד. תמיד התאמנות דורשת נבצצ את הכי טוב כל פעם, אף פעם לא לוותר ולהמשיך עם את המכשיר נוסף. אך כמו כל אדם, תחושת האכזבה מכך שלא הצלחת היא קשה ולהמשיך זה מאוד קשה. זה מה שהופך את ההתמודדות לקשה יותר ואורכת. רוב הזמן ההתמודדות שלי היא בעזרת כבי כדי להוציא עצבים או בעזרת נשימה כי ככה אני משתחררת ויותר קל לי להמשיך.

סיום:

- תחושות המסברים וההצלחות – ברוב האימונים יש מסברים ויש הצלחות וככה עם בתחרויות, וזה חלק בלתי נפרד מהצנף. ככל שמתבטאים ומבינים את הספורט ואת הקושי בו ככה עם המורכבות של ההבנה גדלה והמסברים מתחילים להיות רוב הזמן בגלל כל דבר קטן וכך עם ההצלחות עם הן באות מכל דבר קטן.

מהם מקורות המידע שאני משתמש/ת בהם לצורך הכנת הפרזנטציה שלי?
הידע האישי והניסיון שלי.

ב. מתכננים את אופן ההצגה ומכינים חומרי עזר

כיצד אגרום לחבריי לכיתה להתעניין בפרזנטציה שלי?

אני אגרום לחבריי לכיתה להתעניין בפרזנטציה שלי בזכות הנושאים, שיצנינו את רוב חברי הכיתה כי הם אוהבים ספורט, ואם דרך ההבנה שלי על ההתעמלות.

באילו אמצעי עזר (למשל, מצגת, תמונות, סרטונים, אביזרים) אשתמש בפרזנטציה שלי?

אני אשתמש במצגת קצרה ככלי עזר כדי להמחיש בברור יותר בעזרת תמונות את הייחודיות של ההתעמלות האומנותית משאר ענפי הספורט.

דפי תצפית שמילאו שתי צופות בחזרה הגרלית⁸

1. כתבו לפחות רעיון אחד או פרט מידע אחד שלמדתם בעקבות הפרזנטציה, שהוא חשוב ומעניין בעיניכם.	2. כתבו שני דברים חיוביים בפרזנטציה. תוכלו להתייחס לתוכן הפרזנטציה, למבנה שלה ו/או לאופן ההצגה של המציג/ה (למשל עוצמת הקול, הנגנה (אינטונציה), קשר עין עם הקהל ושפת גוף).	3. כתבו המלצה אחת למציג/ה.
נטי	למדתי שיש בנים משתתפים בספורט זה.	לא אומר כל שניה "עכשיו", "אוקי", לא לדבר על דברים לא טובים ולצמצם טיפה את ההרחבה כי אין מספיק זמן.
גלי	למדתי על התצמלות אומנותית שנה ספורט יש בו חמישה מכשירים ושנה ספורט שהתחיל ברוסיה.	הייתי אולי מציצה להוריד משהו באלף שהפרזנטציה מאוד ארוכה.

הצגתי את הפרזנטציה בפני: ארבע חברות לכיתה ואימא שלי

דבר אחד לפחות שהחלטתי לשמר בפרזנטציה בעקבות ההצגה והמשוב:

החלטתי לשמר הפרזנטציה את הפתיחות שלי בהרצאותי לפני ההתצמלות האומנותית והחיבור שלי אל הספורט, ופוסף החלטתי לשמר את רוב הנושאים המרכזיים מפני שהם מצניינים את חברי הכיתה ששמעו את הפרזנטציה שלי.

דבר אחד לפחות שהחלטתי לשנות ולשפר בפרזנטציה בעקבות ההצגה והמשוב:

החלטתי להוריד את הנושא של פתיחת הקורונה בהתצמלות אומנותית והפתרונות של המתצמלות מפני שנה נושא פחות חשוב ומרכזי בפרזנטציה ופוסף לכך הפרזנטציה שלי ארוכה והייתי צריכה לקצר אותה ולהוריד נושא כאלהו.

⁸ השמות בטבלה בדויים.

שלב 6: מציגים את הפרזנטציה בפני הכיתה

איך הרגשתי בזמן הצגת הפרזנטציה?

הייתי קצת לחוצה אבל הרגשתי מדהים לאחר שתי דקות של הצגה בגלל שאהבתי מאוד לדבר על זה, רציתי נורא לשתף וכהתחלתי לדבר על הסיפור האישי שלי אז הרגשתי כל כך מחוברת לנושא, שהרגשתי בעצת הצגת הפרזנטציה הייתה ממש טובה ונהניתי מאוד.

שני דברים לפחות שהייתי מרוצה מהם:

1. הייתי מרוצה מלה שדיברתי בחופשיות ובסתייכות.
2. הייתי מרוצה מכך שחבריי לכיתה אהבו את ההצגה של הפרזנטציה שלי והתעניינו בה.

דבר אחד לפחות שארצה לשפר בפרזנטציות הבאות:

שאני אצמצם קצת את המידע על כל נושא כדי להיות כחות לחוצה את אני צומדת בזמנים כאשר אני מציגה את הפרזנטציה.

מחשבות נוספות:

אני מאוד נהניתי למרות שהייתי לחוצה מאוד בהתחלה ויש לי עוד הרבה מה להגיד על הנושא. הייתי רוצה לעשות עוד פרזנטציה אחת של המשק על אותו הנושא, מפני שלא ציפיתי שאני כל כך אוהב לדבר מול אנשים.

נספח ז' דוגמאות להערכת פרזנטציות

לפניכם חמש דוגמאות להערכת פרזנטציות של תלמידים ולמתן משוב מקדם.

הדוגמאות מתייחסות לפרזנטציות בנושאים האלה:

1. התעמלות אומנותית (הפרזנטציה של התלמידה שהתלקיט שלה הוצג [בנספח ו'](#));
2. הארבל והטיול שלי בו;
3. המהפכה הצרפתית;
4. השפעת הקורונה על מצבם הנפשי של בני הנוער;
5. בעלי חיים.

ההערכה לפי המחונן מלווה בהסברים (בכתב כחול) כדי להבהיר לכם, המורים, את שיקול הדעת שקדם להערכה. בהערכתכם לתלמידים אינכם נדרשים לפרט לגבי כל סעיף וסעיף. תוכלו להסתפק בסימון בטבלה.

אחרי כל הערכה ומשוב לדוגמה נמצאות דוגמאות לדברים שכתבו תלמידים שצפו בפרזנטציה בדפי התצפית.

התלמידים ביצעו את המשימה בפברואר 2021, בעיצומה של מגפת הקורונה, כאשר התלמידים למדו בלמידה מרחוק. בשל אילוצי התקופה התהליך כולו התרחש ב"זום", כולל הצגת הפרזנטציות בפני הכיתה.

שם המציג/ה: **אמילי**

נושא הפרזנטציה: **התעמלות אומנותית**

דוגמה 1

הערכת הפרזנטציה

פיתוח התוכן וארגונו

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
✓		
1. התכנים קשורים לנושא שהוצג.		
כל התכנים קשורים לנושא ההתעמלות האומנותית. אמילי עוסקת בנושא מהיבטים שונים: עובדות ופרטי מידע, דעות (שניכר כי הן מבוססות על היכרותה הקרובה עם התחום), וחוויות אישיות. הפתיחה עוסקת בספורט באופן כללי (מטרות העיסוק בספורט והתכונות הנדרשות מספורטאים), והיא מובילה את הצופים להתמקדות בענף הספורט שבלב הפרזנטציה.		
✓		
2. התכנים מפותחים ומפורטים.		
כל התכנים מפותחים ומפורטים היטב. בחלק שמתייחס למכשירים, אמילי מציגה בקצרה את חמשת המכשירים, ובוחרת באופן מושכל לפרט ולהרחיב רק על מכשיר אחד, המכשיר הקשה ביותר. זוהי בחירה טובה כדי לעמוד במסגרת הזמן של הפרזנטציה ולהשאיר די זמן לתכנים אחרים שחשוב לה להציג.		
✓		
3. התכנים מאורגנים באופן ברור והגיוני.		
התכנים מוצגים באופן ברור, בחלקים: פתיחה כללית המובילה למוקד הפרזנטציה; פירוט על ענף הספורט – עובדות ודעות אישיות המבוססות על ניסיון עשיר; הפן האישי – שיתוף בחוויות אישיות.		

אופן ההצגה			במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
1. הפרזנטציה מוצגת בעל־פה בצורה קולחת ושוטפת (השימוש בדף עזר או במצגת מושכל).			✓		
הפרזנטציה הוצגה בעל־פה והייתה קולחת, זורמת, ללא הפסקות או היסוסים. ניכר כי אמילי בקיאה מאוד בתכנים ומרגישה בנוח לדבר על הנושא.					
2. המציג/ה מודע/ת לקהל, למשל: מדבר/ת בקול רם וברור, בהנגנה (אינטונציה) הולמת, יוצר/ת קשר עין עם הקהל.			✓		
אמילי הציגה בביטחון, דיברה בקול רם וברור ובהנגנה הולמת. היא דיברה בהתלהבות שהלהיבה גם את הקהל.					
3. ההצגה מעוררת עניין בקהל וניכר שהקהל מפיק ידע מהפרזנטציה.			✓		
לפי תגובות התלמידים, ההצגה עוררה עניין רב. אמילי דיברה בפתיחות, בכנות ובהתלהבות ועוררה עניין והזדהות בקרב הקהל.					
4. אמצעי העזר תורמים להצגה או היעדרם אינו פוגם בהצגה.				✓	
אמילי ליוותה את הפרזנטציה במצגת, אך המצגת כללה התייחסות רק לשני חלקים קצרים בפרזנטציה (להבדל בין תרגיל אישי לתרגיל קבוצתי, ולהצגת המכשירים). שאר החלקים לא לוו במצגת, והשקופית עם תמונות המכשירים נשארה מוצגת לקהל לאורך כל הפרזנטציה. אפשר היה להעשיר את הפרזנטציה בעזרת שקופיות נוספות, המלוות בתמונות או בסרטונים שימחישו את התיאורים וההסברים.					

לשון			במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
האמצעים המילוליים (לשון) הולמים משלב של הצגת פרזנטציה בכיתה.			✓		
אמילי דיברה במשלב מתאים לפרזנטציה המוצגת בכיתה. היא הייתה מודעת לכך שלקהל אין רקע מקדים בנושא, ולכן לא השתמשה במונחים מקצועיים שאינם מובנים. כאשר דיברה על מונחים כאלה (תרגיל אישי לעומת תרגיל קבוצתי, למשל), היא הסבירה את המונחים היטב.					

הערכת התלקיט

			במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
התלמיד/ה תיעד/ה את שלבי העבודה בתלקיט.			✓		
התלקיט משקף היטב את השלבים בהכנת הפרזנטציה: יש פירוט של השלבים ושיתוף בהתלבטויות ובהחלטות, כמו גם פירוט של הרגשות והמחשבות לאחר ההצגה. ניכר מהתלקיט שסיעור המוחין וערכת החזרות תרמו לאמילי, והיא שיפרה את הפרזנטציה שלה בהתאם לדברים שלמדה.⁹					

⁹ ראו את התלקיט המלא של אמילי [בנספח ו'](#).

אמילי היקרה, ניכר שנושא ההתעללות האומנותית קרוב מאוד אלייך. היה מצויין ללמוד מהידע הרב שלך ולהקשיב לדעותייך בצניניות שונים הקשורים לנושא, כמו שילוב גברים בצנף. החלק האישי הפרזנטציה היה מרעש. דיברת על עצמך באילוי לב.

הצגת את הפרזנטציה בביטחון, באופן שוטף וקולח. דיברת בחופשיות ובהתלהבות תוך מודעות לקהל. הצלחת ליצור צניין בקרב התלמידים ופתחת עבורם צוהר לצנף התעללות שפחות מוכר להם.

התמונות שבמצגת צגרו להמחיש את דברייך, אך הן התייחסו רק לחלק קטן מהדברים שהצגת. היה כדאי להוסיף למצגת תמונות או סרטונים המתאייסם לשאר חלקי הפרזנטציה כדי להמחיש ולהדגיש גם אותם.

הפרזנטציה הייתה ארוכה מדי (כ-8 דקות), ובפצא'ים הבאות כדאי לתכנן את זמן ההצגה טוב יותר. שמחתי לקרוא בתפקיט שהייתה לך חוויה טובה בזמן הצגת הפרזנטציה. הפרזנטציה שהכנת והרעש והמחשבות שתיצרת בתפקיט צגרו לי להכיר אותך טוב יותר.

דוגמה לתצפיות תלמידים על הפרזנטציה של אמילי (התעמלות אומנותית)¹⁰

	1. כתבו לפחות רעיון אחד או פרט מידע אחד שלמדתם בעקבות הפרזנטציה, שהוא חשוב ומעניין בעיניכם.	2. כתבו שני דברים חיוביים בפרזנטציה. תוכלו להתייחס לתוכן הפרזנטציה, למבנה שלה ו/או לאופן ההצגה של המציג/ה (למשל עוצמת הקול, הנגנה (אינטונציה), קשר עין עם הקהל ושפת גוף).	3. כתבו המלצה אחת למציג/ה.
לירן	למדתי על כל המכשירים שמתאמים איתם בצנף הספורט התעללות אומנותית.	אהבתי שהיא שמה תמונות של כל המכשירים במצגת וזה צגר לי מאוד לדעת איך זה נראה.	אמילי דיברה טיפה מהר מדי והיה לי קשה להבין חלק מהמילים.
יואב	יש 5 כלים בהתעללות אומנותית ברמות קושי שונות.	היא הצמיקה בנושא וסיפרה בצורה מאוד מצויינת.	הכול היה מצוין. אולי היה אפשר לדבר קצת יותר לאט.
נויה	דבר אחד שלמדתי מהפרזנטציה זה שסרט הוא התחום שהכי קשה להתאמץ איתו אצל רוב המתעללות.	ההתלהבות מהנושא עזרה לי להישאר מרוכז לאורך כל הפרזנטציה, והבקיאות בנושא.	אין
מתן	4 הדרישות שצריך בשביל להיות בספורט הייחודי של ההתעללות האומנותית, שהסרט הוא המכשיר הכי קשה וצ'ל כמות הפצ'יות הרבות שהיו לה.	אהבתי איך שהיא הסבירה, היא לימדה אותי המון, ואהבתי שהיא הסבירה על הסיפור האישי שלה. אחת הפרזנטציות הטובות שהיו לדעתי.	הפרזנטציה הייתה ממש טובה ואהבתי אותה מאוד, אין משהו לשפר בה.
ליאל	גם גברים מתאמנים	היא יודעת על מה היא מדברת, הדיבור רציף.	אין

¹⁰ שמות התלמידים הממשבים בטבלה זו, כמו גם בטבלאות הדומות הבאות, בדויים.

שם המציג/ה: גיל עזר

נושא הפרזנטציה: הארכת והטיוח לפי מ

הערכת הפרזנטציה

פיתוח התוכן וארגונו

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
✓		
1. התכנים קשורים לנושא שהוצג.		
התכנים קשורים לנושא: בחלק הראשון גילעד מציג מידע גאוגרפי והיסטורי על הר ארבל, ובחלק השני הוא מתמקד בטיול בהר עם משפחתו. הוא מספר סיפורים אישיים מהטיול, מראה תמונות שצילם ומשתף בתחושות ההתלהבות וההתפעמות שלו.		
✓		
2. התכנים מפותחים ומפורטים.		
התכנים בפרזנטציה מפותחים, הן בחלק המידעי והן בחלק האישי (החוויית מהטיול).		
✓		
3. התכנים מאורגנים באופן ברור והגיוני.		
מבנה הפרזנטציה ברור. תחילה גילעד מציג את המבנה הכללי של הפרזנטציה בראשי פרקים, ובעזרת המצגת הוא מוביל את הנושאים לפי רצף הגיוני, מן המידע הכללי אל הפרטי.		

אופן ההצגה

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
✓		
1. הפרזנטציה מוצגת בעל-פה בצורה קולחת ושוטפת (השימוש בדף עזר או במצגת מושכל).		
רוב הפרזנטציה הייתה קולחת. בתחילה ניכרה התרגשות, שהלכה והתפוגגה ככל שהפרזנטציה התקדמה. בחלק הראשון של הפרזנטציה גילעד הקריא בצורה מושכלת פרטי מידע שכתב במצגת. בחלק השני של הפרזנטציה גילעד דיבר בחופשיות על החוויות האישיות שלו מהטיול.		
✓		
2. המציג/ה מודע/ת לקהל, למשל: מדבר/ת בקול רם וברור, בהנגנה (אינטונציה) הולמת, יוצר/ת קשר עין עם הקהל.		
גילעד היה מודע לקהל ונתן תחושה שחשוב לו לשאת את חבריו בחוויה הטובה שעבר. הוא התאים את ההנגנה של הדיבור לתוכן, למשל הדגיש בקולו את ההתפעלות מהנוף.		
✓		
3. ההצגה מעוררת עניין בקהל וניכר שהקהל מפיק ידע מהפרזנטציה.		
ההצגה הייתה מעניינת ותרמה להיכרות עם המקום. לפי דפי התצפית שמילאו התלמידים, נראה שהתלמידים למדו פרטים חדשים על המקום, וחלקם אף ציינו שבעקבות הפרזנטציה הם ירצו לטייל בו.		
✓		
4. אמצעי העזר תורמים להצגה או היעדרם אינו פוגם בהצגה.		
המצגת הייתה טובה, מאורגנת היטב, והמחישה את המידע ואת החוויה האישית באמצעות מפות ותמונות.		

לשון	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
האמצעים המילוליים (לשון) הולמים משלב של הצגת פרזנטציה בכיתה.	✓		
הלשון התאימה לפרזנטציה המוצגת: החלק המידעי הוצג במשלב גבוה יחסית ההולם את התוכן, והחלק האישי הוצג במשלב המתאים לסיפור חוויות אישיות, כולל הרבה מילים מעצמות שנועדו להדגיש את ההתלהבות של גילעד מהמקום ("מדהים", "מהמם").			

הערכת התלקיט

	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
התלמיד/ה תיעד/ה את שלבי העבודה בתלקיט.	✓		
כל שלבי העבודה מתועדים בתלקיט בפירוט.			

משוב לתלמיד/ה

גילעד היקר, בחרת להציג נושא שקרוב לליבך – הר ארבל, שבו טיילת לאחרונה עם משפחתך. גילית בקיאות רבה בנושא, והצגת את התוכן באופן מפורט. ארגון הפרזנטציה היה טוב: התחלת בהצגת פרטי מידע על המקום ולאחר מכן עברת לסיפור האישי, שתרם לפרזנטציה רבות. בהחלט ניכר שהטיילת הותיר בק רשמים חיוניים וחוויות חזקות מהנאות.

התלמידים התעניינו בפרזנטציה והתרשמו מהבקיאות שלך בנושא. חלק מהם אף ציינו שבזכותך הם הכירו את הר ארבל וסימליצו למשפחתם לטייל שם.

המצגת הייתה טובה, והיא הצעירה את הפרזנטציה: התמונות הרבות והמפות של האזור המחישו את דבריך. היית מודע לקהל ודיברת בקול רם וברור ובקצב טוב. ההנחה של הקול שלך (אינטונציה) הותאמה לתוכן, בעיקר בחלק השני של הפרזנטציה. הורגש שהיית מודע לקהל ושרצית לשתף אותו בהתלהבות שלך מהמקום. הפרזנטציות הבאות תוכל לנסות לדבר יותר בחופשיות עם כשתציג פרטי מידע.

דוגמה לתצפיות תלמידים על הפרזנטציה של גילעד (הארבל והטיוול שלי בו)

	1. כתבו לפחות רעיון אחד או פרט מידע אחד שלמדתם בעקבות הפרזנטציה, שהוא חשוב ומעניין בעיניכם.	2. כתבו שני דברים חיוביים בפרזנטציה. תוכלו להתייחס לתוכן הפרזנטציה, למבנה שלה ו/או לאופן ההצגה של המציג/ה (למשל עוצמת הקול, הנגנה (אינטונציה), קשר עין עם הקהל ושפת גוף).	3. כתבו המלצה אחת למציג/ה.
מאיה	שיש שם התיישבות מתקופת הרומאים	הוא לא חשב יותר מדי, הוא ידע מה להגיד. רואים שהוא אהב את הנושא, והיה לו הרבה תמונות שציינו ואם המחישו את הדברים שלו.	היה כתוב מושג: "תקופת הזולות" – היה צריך שיסביר כי אני לפחות לא מבין מה זה אז גם לא הבנתי את המשפט לפני שמתקשר לזה.
רוני	למדתי שהיה שם קרב שניצחו בו הרומאים את הארבלים.	גילעד הציע את הנושא באופן מעניין וצפה לי חשק לגלות לטייל במקום.	הייתי מציגה לו לדבר יותר בעצם פה ולא להקריא מתוך המצגות. אבל זה כן היה נשמע שהוא מבין את הנושא יפה והוא ידע להציג אותו.
טופז	למדתי על ההר עצמו ועל ההיסטוריה שלו.	הוא לא ממשט, והוא מדבר בביטחון גבוה.	הייתי מציג לשפר את טון הדיבור שלו, הוא נשמע די צויץ אבל הוא הראשון והציג ב-8:00 אז אני לא מאשים אותו.
ארז	המקום של ההר, קיימות 300 מדרגות שמובילות לאן שהרומאים בנו, זה מאוד מעניין והיסטורי.	הוא הציג בלי הרבה מילים, היו הרבה תמונות, ההצגה הייתה ממש מסקרנת	אין לדעתי מה לשפר.
אריאל	אני לא ידעתי כלום על הארבל, למדתי שהוא נמצא ליד הכנרת, ויש שני מסלולים אליו, מצלמי ודרך ליד הכנרת.	אני חושב שגילעד הציג את הפרזנטציה בצורה יחסית מהירה ומעניינת, הייתה לו התלהבות וקשר עין עם הקהל.	אני לא מצאתי דבר שלא היה טוב בפרזנטציה של גילעד, אהבתי מאוד.

שם המציג/ה: נ.י.פ

נושא הפרזנטציה: האספקה הצרפתית

הערכת הפרזנטציה

פיתוח התוכן וארגונו

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
✓		
1. התכנים קשורים לנושא שהוצג.		
כל תוכני הפרזנטציה קשורים למהפכה הצרפתית, בלי סטיות מהנושא. גם הפתיחה המקורית קשורה היטב לנושא – שיר של ליידי גאגא על המהפכה הצרפתית. עם זאת, המעבר מהשיר לפרזנטציה עצמה היה חד מדי, והיה כדאי לקשור אותו טוב יותר לגוף ההצגה.		
✓		
2. התכנים מפותחים ומפורטים.		
התכנים מוצגים במצגת בנקודות ויניב מוסיף עליהן הרחבות בדבריו. למשל, הוא מפרט את הסיבות למשבר הכלכלי, הרקע לפריצה לבסטיליה וההוצאות להורג.		
✓		
3. התכנים מאורגנים באופן ברור והגיוני.		
המידע בפרזנטציה מאורגן באופן ברור על-פי רצף כרונולוגי, וקל לעקוב אחר התכנים.		

אופן ההצגה

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
✓		
1. הפרזנטציה מוצגת בעל-פה בצורה קולחת ושוטפת (השימוש בדף עזר או במצגת מושכל).		
הפרזנטציה הוצגה בצורה קולחת ושוטפת למעט כמה שניות בהתחלה. בחלק מהפרזנטציה הורגש שיניב קורא את הטקסט מן הכתוב, אך הקריאה לא פגמה במידה ניכרת בהצגה הקולחת של הפרזנטציה.		
	✓	
2. המציג/ה מודע/ת לקהל, למשל: מדבר/ת בקול רם וברור, בהנגנה (אינטונציה) הולמת, יוצר/ת קשר עין עם הקהל.		
יניב דיבר בקול רם וברור, אולם ההנגנה הייתה מעט חדגונית. לא הורגשו הדגשות בדיבור או עליות וירידות בקול. בפתיחת ההצגה ובסיומה יניב פנה לקהל, אולם בגוף הפרזנטציה לא הייתה פנייה ישירה לקהל או אינטראקציה איתו.		
✓		
3. ההצגה מעוררת עניין בקהל וניכר שהקהל מפיק ידע מהפרזנטציה.		
לפי דפי התצפית שמילאו התלמידים, ההצגה עוררה עניין רב. התלמידים הרגישו שהם למדו דברים חדשים וזכרו פרטים שעניינו אותם.		
✓		
4. אמצעי העזר תורמים להצגה או היעדרם אינו פוגם בהצגה.		
יניב עשה שימוש מצוין במצגת. הוא שילב בה מוזיקה ותמונות צבעוניות ההולמות את התכנים ומחישות אותם. אין מלל רב בשקפים, ויניב הרחיב והוסיף מידע ופרטים חשובים בכל שקף. המצגת מחברת יפה את הקהל לתוכן הלימודי.		

לשון	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
האמצעים המילוליים (לשון) הולמים משלב של הצגת פרזנטציה בכיתה.	✓		
המשלב הלשוני ואוצר המילים היו תואמים לתוכן הפרזנטציה ולקהל היעד, אם כי לעיתים יניב דיבר בשפה גבוהה (מדי), המתאימה יותר לטקסט כתוב.			

הערכת התלקיט

התלמיד/ה תיעד/ה את שלבי העבודה בתלקיט.	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
יניב תיעד את כל השלבים, שיתף בהתלבטויותיו, התייחס להצעות שקיבל מחבריו לכיתה לפני הכנת הפרזנטציה, וציין מה למד מהם ומה שינה בעקבות ההערות שלהם. יניב כתב בתלקיט בנקודות את התכנים שתכנן להציג בפרזנטציה (הרקע למהפכה, השתלשלות האירועים וסיום המהפכה), ויש הלימה בין מה שכתב לתוצאה הסופית. לפי מה שכתב בשלב 5, הוא ערך "חזרה גנרלית" גם בפני חבר וגם בפני הוריו ודיווח שהחליט לשפר את המצגת בעקבות ההתנסויות.	✓		

משוב לתלמיד/ה

יניב היקר, הצגת פרזנטציה מצויינת על המהפכה הצרפתית ואליה קיאות רבה בנושא. הצגת את התוכן באופן מפתח ומפורט, והדגשת שיש עוד דברים רבים לפתח ולפרט.

לפי התלקיט ניכר שהשתדלת להיות קשוב למה שמציין את הקהל. תלמידים רבים ציינו בדפי התצפית שהם לאדו פרטים חדשים ומצויינים מהפרזנטציה שלך.

המצגת שנוצרת בה הייתה ערוכה היטב והעשרה את הפרזנטציה. המידע התמציתי, הדפוס והתמונות הצבוצות המחישו את הנושא. נהניתי להקשיב לשיר הקצבי והמאזר של ליידי גאגא - הוא שימש כתיחה מצוינת, שירה סקרנות וצורה צניין וקשה בפעמים הבאות, כאשר אתה כותב בדרך מקורית, מואלץ להסביר את הקשר בין הפתיחה ובין נושא הפרזנטציה, כדי שהמאזר יהיה "חלק" יותר.

דיברת בקול רם וברור והקפדת על ניסוח בהיר וצניין! לציתים הייתה הרגשה שקראת מטקסט כתוב. בפרזנטציות הבאות כדאי שתנסה לשפר את ההנאה של הקול שלך (אינטונציה), לדבר יותר בחופשיות ואיזור יותר קשר עם הקהל.

דוגמה לתצפיות תלמידים על הפרזנטציה של יניב (המהפכה הצרפתית)

	1. כתבו לפחות רעיון אחד או פרט מידע אחד שלמדתם בעקבות הפרזנטציה, שהוא חשוב ומעניין בעיניכם.	2. כתבו שני דברים חיוביים בפרזנטציה. תוכלו להתייחס לתוכן הפרזנטציה, למבנה שלה ו/או לאופן ההצגה של המציג/ה (למשל עוצמת הקול, הנגנה (אינטונציה), קשר עין עם הקהל ושפת גוף).	3. כתבו המלצה אחת למציג/ה.
ערן	למדתי בעיקר למה התחילה המהפכה הצרפתית, מה היה הנושא שלה ואם מאיפה באו המושגים ימין ושמאל בפוליטיקה.	בקיאות בנושא שהוצג, התלהבות תוך יצירת צניין עם הקהל	אין
גיא	באותה תקופה בצרפת היה משבר כלכלי עקב קיבול	הצגה של הנושא בצורה מצניינת ומושכת מאוד, הצגת הפרזנטציה בצורה חלקה בלי עצירות	אין לדעתי דברים לשיפור.
טל	בית הכלא היה סמל למהפכה	השיר היה נחמד מאוד, דיבר בביטחון, בצורה מצניינת ביותר והציג נושא שיעזור לנו בעתיד.	אין לדעתי.
תמר	כריזת הבסטיליה	ראו שיש לך ידע בנושא, התחלה טובה מאוד, הצגת בצורה ברורה מאוד.	זה נשמע כאילו את מצטט, כאילו אתה זוכר משהו בעל פה וזה כחות כיף לשמוע.
נועה	כאשר מישהו התנגד למשהו, הרגו אותו.	דיבור באופן רציף וצניין בנושא.	לא חושבת שיש.

שם המציג/ה: שירה

נושא הפרזנטציה: השפעת הקורונה על מצב הנפשי של בני הנוער

הערכת הפרזנטציה

פיתוח התוכן וארגונו

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
✓		
1. התכנים קשורים לנושא שהוצג.		
כל התכנים קשורים לנושא הכללי של הפרזנטציה: תופעות של דיכאון ובדידות עקב מגפת הקורונה והריחוק החברתי; השפעות (שליליות בעיקר) של הלמידה מרחוק; דרכי התמודדות עם המצב. החלק השני, העוסק בלמידה מרחוק, נראה תחילה כאילו הוא אינו שייך לנושא, אך למעשה גם הוא מציג השפעות של תקופת הקורונה על בני הנוער. הקשר הזה מוכר וברור לקהל הצופים – תלמידים הלומדים בלמידה מרחוק.		
✓		
2. התכנים מפותחים ומפורטים.		
שירה מפרטת ומרחיבה על התכנים שבחרה להציג בפרזנטציה. היא כוללת בפרזנטציה מידע רב וחשוב, למשל הפניות לייעוץ במידת הצורך ומספרי טלפון חשובים.		
✓		
3. התכנים מאורגנים באופן ברור והגיוני.		
יש ארגון וסדר בהצגה. הפרזנטציה מובנית ולכידה, וניכרת זרימה טובה במעבר מנושא לנושא. הארגון של תוכני הפרזנטציה משתקף גם במצגת המובנית שמלווה את ההצגה. הסיום היה מעט פתאומי ומפתיע.		

אופן ההצגה

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
✓		
1. הפרזנטציה מוצגת בעל-פה בצורה קולחת ושוטפת (השימוש בדף עזר או במצגת מושכל).		
שירה הציגה בעל-פה בצורה קולחת ושוטפת; היא נעזרה מעט במלל הכתוב במצגת והרחיבה בעל-פה.		
✓		
2. המציג/ה מודע/ת לקהל, למשל: מדבר/ת בקול רם וברור, בהנגנה (אינטונציה) הולמת, יוצר/ת קשר עין עם הקהל.		
שירה הייתה ערה מאוד לנוכחות הקהל. היא הייתה רגישה לצופים והזהירה אותם מראש ("אזהרת צפייה") שהפרזנטציה עוסקת גם בנושאים רגישים. בחלק האחרון הדיבור נעשה אישי יותר – היא פנתה לצופים בגוף שני ועודדה אותם ("לכו", "ספרו", "דברו עם חברים", "כדאי לכם להתחיל לצייר או לנגן" ועוד). שירה מדברת בבירור ובהנגנה הולמת. היא משדרת ביטחון ובקיאות מחד ויוצרת הזדהות מאידך.		
✓		
3. ההצגה מעוררת עניין בקהל וניכר שהקהל מפיק ידע מהפרזנטציה.		
ההצגה מעוררת עניין ומתאימה בתכניה ובדרך ההגשה שלה לקהל, שהנושא קרוב לליבו. מדפי התצפית של התלמידים עולה שהפרזנטציה עניינה אותם ושהם למדו ממנה דברים חשובים.		
✓		
4. אמצעי העזר תורמים להצגה או היעדרם אינו פוגם בהצגה.		
המצגת הייתה מורכבת משקפים ובהם היגדים קצרים, שמטרתם כפולה: להזכיר לשירה בראשי פרקים את הדברים שרצתה לדבר עליהם, ולסייע לצופים להתרכז ולעקוב אחר התכנים. במצגת שולב גם סרטון שהעצים את הרעיונות המרכזיים של הפרזנטציה.		

לשון	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
האמצעים המילוליים (לשון) הולמים משלב של הצגת פרזנטציה בכיתה.	✓		
הלשון התאימה לפרזנטציה המוצגת בכיתה. שירה דיברה במשלב בינוני ואחיד ברוב החלקים. הפנייה לצופים בגוף שני התאימה לסיטואציה.			

הערכת התלקיט

התלמיד/ה תיעד/ה את שלבי העבודה בתלקיט.	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
שירה מילאה את התלקיט כמעט בשלמותו. בחלקים שתיעדה היא פירטה מה בכוונתה לעשות והציגה את המקורות שנעזרה בהם, אולם היא לא השלימה את החלק האחרון העוסק במחשבות וברגשות בעקבות ההצגה.	✓		

משוב לתלמיד/ה

שירה היקרה, בחרת להציג נוסח מורכב שמצריך בארות רבה, וצגית זאת בהצלחה וברצינות. נהנית להקשיב לדברייך המפורטים. הפגנת בקיאות רבה, וניכר שהתכוונת לפרזנטציה היטב ולמדת דברים חדשים בזמן הכנתה. מצאה חן בצינ"י הדרך שבה צודדת את חברייך לכיתה שלא להיכנע לרעשות של בדידות ושל דיכאון והצגת בפניהם דרכים מאוונות להתמודדות. תלמידים ציננו בדפי התצפית שהם התרשמו מהבקיאות ומהביטחון הרב שהפגנת ומהמידע החשוב שהצגת, כולל המלצה לפגוש מידת הצורך ומספרי טלפון חשובים.

הצגת את הפרזנטציה בביטחון ודיברת באופן קולח. עם זאת, חזרת כמה פעמים על מבנה מסוים של פירוט – "בין אם זה... ובין אם זה..." מומלץ לגוון את דרכי הפירוט. הדרך שבה סיימת את ההצגה הייתה פתאומית ומפתיעה. בפעם הבאה כדאי לתכנן סיום שבו תסכמי את דברייך או תציגי שאלה למחשבה.

הצגת את השלמת את החלק האחרון בתלקיט, הנוגע להצגה עצמה. אשמח אם תשלימי אותו, אני סקרנית לקרוא על המחשבות ועל התחושות שלך לאחר ההצגה בכיתה.

דוגמה לתצפיות תלמידים על הפרזנטציה של שירה (השפעת הקורונה על מצבם הנפשי של בני הנוער)

	1. כתבו לפחות רעיון אחד או פרט מידע אחד שלמדתם בעקבות הפרזנטציה, שהוא חשוב ומעניין בעיניכם.	2. כתבו שני דברים חיוביים בפרזנטציה. תוכלו להתייחס לתוכן הפרזנטציה, למבנה שלה ו/או לאופן ההצגה של המציג/ה (למשל עוצמת הקול, הנגנה (אינטונציה), קשר עין עם הקהל ושפת גוף).	3. כתבו המלצה אחת למציג/ה.
ליה	למדתי מהו דיכאון והאורמים האורמים לדיכאון.	הנושא קשור לרוב הנמצאים באופן אישי ובכך מצורר צניין בקרב הצופים.	דיבור יותר החלטי.
אלון	למדתי על הרבה דברים שצופרים על בני נוער במצן הקורונה, לחלק הייתי מודע ולחלק לא.	שירה לא הקריאה בכלל מהמציאות, היה מצט מאוד מלא במציאות ושינוי של סרטון קצר, מאוד אהבתי	אני לא חושב שיש משהו לשיפור, מאוד אהבתי!!
יאיר	למדתי על מה שקורה לפני נוער במצב הזה, אני למדתי לא מרגיש אינשהו דיכאון או חרדה, אבל יש הרבה שכן מסתבר.	לא היה הרבה מלא, זה נוסא שבאמת מאוד רלוונטי לנו, היה סרטון גמ.	אין לדעתי מה לשפר.
איתי	לא ידעתי שיש בני נוער שצופרים את זה.	הייתה בקיאות בנושא והיה קשר צין.	לדבר כחות מהר ולהשתמש ביותר אמצעים חזותיים
דניאלה	למי אפשר לפנות במידה וקורה משהו	רואים שהיא בקיאה בנושא והיא הצבירה אותו בצורה טובה מאוד למרות שזה נוסא קשה	אין

שם המציג/ה: א'תמר
נושא הפרזנטציה: מצלי חיים

הערכת הפרזנטציה

פיתוח התוכן וארגונו

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
✓		
1. התכנים קשורים לנושא שהוצג.		
התכנים שאיתמר בחר להציג קשורים לנושא: הוא פותח בהצגת הנושא, ממשיך לשאלות שנועדו ליצור עניין בקהל, נותן תשובה כללית לשאלות אלו ולאחר מכן מראה סרטון של לביאה המשחרת לטרף.		
		✓
2. התכנים מפותחים ואינם מפורטים.		
התכנים אינם מפותחים ואינם מפורטים. איתמר נותן תשובה כללית שאינה מפורטת לשאלות שהציג, ואינו מסביר דבר על הסרטון שבחר וכיצד הוא קשור לנושא.		
	✓	
3. התכנים מאורגנים באופן ברור והגיוני.		
איתמר פותח בהצגת הנושא וחשיבותו וממשיך בהצגת שאלות שנועדו לעורר סקרנות. לאחר מכן מגיעה התשובה (שאינה מפותחת דיה) לשאלות הללו. חלק זה של הפרזנטציה מאורגן היטב. לאחר מכן איתמר מציג סרטון, שהקשר בינו לבין התכנים המוצגים אינו ברור דיו.		

אופן ההצגה

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
	✓	
1. הפרזנטציה מוצגת בעל-פה בצורה קולחת ושוטפת (השימוש בדף עזר או במצגת מושכל).		
הפתיחה מוצגת בצורה קולחת. בהמשך איתמר קורא את התכנים הכתובים במצגת.		
	✓	
2. המציג/ה מודע/ת לקהל, למשל: מדבר/ת בקול רם וברור, בהנגנה (אינטונציה) הולמת, יוצר/ת קשר עין עם הקהל.		
נראה שאיתמר מנסה לעורר סקרנות ועניין, אך מצליח בכך במידה חלקית. הוא מדבר בקול רם יחסית וברור. בפתח דבריו הוא מציג תמונות צבעוניות של בעלי חיים המלוות בשאלות מסקרנות, אך אינו עונה על השאלות.		
		✓
3. ההצגה מעוררת עניין בקהל וניכר שהקהל מפיק ידע מהפרזנטציה.		
פתיחת הפרזנטציה הייתה מסקרנת ועוררה עניין בקהל. עם זאת היה קשה להפיק ידע מהפרזנטציה, כיוון שהתכנים שבה לא היו מפורטים, והקשר בין הסרטון שהוצג ובין נושא הפרזנטציה לא היה ברור.		
	✓	
4. אמצעי העזר תורמים להצגה או היעדרם אינו פוגם בהצגה.		
מצגת התמונות והשאלות תורמת להצגה וממחישה את נושא הפרזנטציה. הסרטון, כאמור, ארוך מדי ו"משתלט" על חלקה השני של ההצגה.		

לשון	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
האמצעים המילוליים (לשון) הולמים משלב של הצגת פרזנטציה בכיתה.	✓		
הלשון הולמת פרזנטציה המוצגת בכיתה.			

הערכת התלמיד

התלמיד/ה תיעד/ה את שלבי העבודה בתלמיד.	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מעטה
שלבים 1-3 תועדו בתלמיד, וניכר מהתיעוד שאיתמר למד משלב 3 – שלב סיעור המוחין (הוא כתב בתלמיד שהוא רוצה לשלב תמונות במצגת, ואכן המצגת עשירה בתמונות מתאימות). שלבים 4-6 לא תועדו בתלמיד כלל. בעתיד חשוב להקפיד ולתעד את כל שלבי העבודה, שכן התיעוד יכול לסייע בארגון התכנים, להצביע על מוקדי קושי ולסייע לאיתמר לגבש את הפרזנטציה ולשפר את מיומנות ההצגה שלו.		✓	

משוב לתלמיד/ה

איתמר היקר, בחרת להציג את הנושא "הצלי חיים". הסברת שאתה אוהב הצלי חיים והנושא חשוב ומצניין. פתיחה כזאת היא טובה מאוד, ויצרת קשר עם הקהל. בהמשך מיקדת את הנושא: הסברת שהכונה היא להראות כיצד הצלי חיים מתנהגים, ומה אפשר ללמוד מהם.

התמונות שבמצגת והשאלות ששאלת בתחילת הפרזנטציה עוררו צניין וסקרנות. אמרת שבצלי חיים מצליחים לשרוד בסביבתם בצורת התאמות. הייתי שמחה לשמוע עוד: על איך התאמות מדובר? איך הן עוזרות להצליח החיים לשרוד? מה בני האדם יכולים ללמוד מההתנהגות של הצלי חיים? היה אפשר לפתח את הנושא בצורת חזרה לשאלות שהצגת ולהדגיש אותו בצורת תיאור מבנה המצב וההתנהגות של הצלי חיים שונים.

בהמשך הפרזנטציה הצגת סרטון של לביאה. הקשר בין הסרטון ובין הפרזנטציה לא היה ברור. הייתי שמחה איך הסברת מה רואים בסרטון ומה אפשר ללמוד ממנו. כמו כן כיוון הסרטון היה ארוך, לכן היה אפשר להציג רק קטע קצר ממנו ולהשאיר יותר זמן להסברים.

יש לך ידע צעיר ואהבה רבה לנא. כדאי שתשכר את הפרזנטציה לפי המושג שקיבלת, תפתח את התכנים ותרחיב אותם. אשמח שתציג את הפרזנטציה החדשה בפני תלמידי הכיתה, ואני בטוחה שהתלמידים ישמחו להקשיב לך שוב וללמוד ממך.

דוגמה לתצפיות תלמידים על הפרזנטציה של איתמר (בעלי חיים)

	1. כתבו לפחות רעיון אחד או פרט מידע אחד שלמדתם בעקבות הפרזנטציה, שהוא חשוב ומעניין בעיניכם.	2. כתבו שני דברים חיוביים בפרזנטציה. תוכלו להתייחס לתוכן הפרזנטציה, למבנה שלה ו/או לאופן ההצגה של המציג/ה (למשל עוצמת הקול, הנגנה (אינטונציה), קשר עין עם הקהל ושפת גוף).	3. כתבו המלצה אחת למציג/ה.
גל	למדתי שלבצלי חייט יש התאמה לסביבת חייט שלהם.	ראו שהוא ממש מתלהב ואוהב בצלי חייט, והוא הראה תמונות יפות.	לדבר קצת יותר בצל כה ופחות לקרוא.
עמית	יש כל מיני בצלי חייט שורדים בכל מיני סביבות	היה מצניין שהוא שאף שאלות, זה היה מסקרן. אהבתי שהיה סרטון	להסביר יותר על הסרטון כי לא ממש הבנתי איך הוא קשור
ירדן	בני אדם יכולים ללמוד הרבה מבצלי חייט.	שהוא בקיא בנושא ומתעניין בו, ושהוא הסתכל למצלמה לבצמית.	חבל שהוא לא דיבר בזמן שראו את הסרטון והסביר עליו
שקד	למדתי שאפשר ללמוד הרבה מאוד דברים מחיות	שהיו תמונות יפות של חיות וסרטון, ושהוא מתלהב מהנושא	שידבר קצת יותר שוטף כי לבצמית הוא נתקע
אביב	יש התאמות לסביבה של בצלי חייט	אהבתי את השאלות בהתחלה הן זרמו לי לסקרנות ואם אהבתי את התמונות שהוא שם	הוא אמר בהתחלה שאפשר ללמוד מבצלי חייט אבל לא ממש הבנתי איך. היה כדאי שהוא יסביר את זה

נספח ח' משלב פרופ' דורית רביד

המושג **משלב (register)** מקובל מאוד בשימוש של בלשנים, לשונאים ואנשי הפדגוגיה הלשונית, ואולם הוא מורכב מבחינה מושגית ויש לו משמעויות שונות בדיסציפלינות שונות. לכן בחרנו להסביר את משמעותו של המושג בהקשר של החינוך הלשוני והפסיכולינגוויסטיקה ההתפתחותית המנקה אותו. המושג **משלב** מתייחס בעת ובעונה אחת הן להקשרים החברתיים והקוגניטיביים המנחים את השיח והן להיבטים הלשוניים הנובעים מהקשרים אלה, שעיקרם שימוש באוצר מילים מסוים ובדרכי התבטאות מתחום הצורה, ההגה והתחביר ההולמים את נסיבות השיח.

למשלב יש מקום מרכזי בתחום השונות הלשונית (linguistic variation). בכל שפה יש שונות לשונית כי הלשון היא דינאמית, רבת פנים ונמצאת בנקודות חיבור עם כל תחומי עולמנו. השונות המהותית בתוך כל שפה היא משתי נקודות ראות. האחת מתייחסת לשונות **תלויות המשתמש** בשפה: למשל, שונות הנובעת מאזור המגורים, מגיל המשתמשים בה, או משקפת אפיונים חברתיים של המשתמש בשפה. לשונו של האדם המשתמש בשפה מתאפיינת על ידי השכלתו, גילו, מיקומו החברתי והגיאוגרפי ועוד. אפיונים אלה לרוב קבועים וברובם אינם עומדים לבחירת המשתמש בשפה, שכן הם חלק מזהותו. נקודת הראות השנייה מתייחסת לשונות **תלויות נסיבות**. הכוונה להקשרי התקשורת השונים שבהם מתרחש אירוע השיח, המחייבים דרכי התבטאות לשונית הולמות. האדם משתמש בלשון אחרת כשהוא מדבר אל אנשים שונים, על נושאים שונים, כשהוא מדבר בפני קהל או בשיחה אינטימית בין אנשים קרובים.

כדי לבחור במשלב הולם נדרשת יכולת להבחין ב**נסיבות המשתנות של השיח**: שיח רשמי או אינטימי, המתרחש בהקשרים חברתיים כמו עבודה, משפחה, בית ספר ועוד, וכן במטרות תקשורתיות הקשורות בסוגת השיח כמו סיפור או שיח מידעי. יכולת הבחירה במשלב הולם כרוכה גם בהשכלה הלשונית ובגיל של המשתמש: משתמשים בוגרים יוכלו לגוון את השימוש המשלבי בהתאם לנסיבות מתוך ידיעת הלשון הדבורה והכתובה, הנוכחית וההיסטורית.

רבים מזהים את השפה הדבורה כ"דלה לשונית" או "במשלב נמוך" מתוך חוסר ההבנה של המשתנה החשוב ביותר באירוע השיח – האופנות (modality) (ערוץ התקשורת). מדובר בהבדל שבין השימוש בשפה ב"זמן שיחה" (זמן אמיתי online) לבין השימוש בה ב"זמן מחשבת הכתב". נסיבות השימוש ב"זמן שיחה" מתייחסות בעיקר לשיחה דבורה ולאינטראקציה של מסרים מיידיים, דבורים אך גם כתובים, נסיבות השימוש בשפה ב"זמן מחשבת הכתב" מתייחסות בעיקר להפקת שיח עצמי בשפה הכתובה.

ב"זמן שיחה" אנחנו יכולים לעבד מספר קטן של מילים, אנחנו נסמכים על דבריו ותגובותיו של בן השיח, וגם אין לנו די זמן ומשאבי קשב לעבד את דברינו ולערוך אותם. נסיבות "לוחצות" אלה של עיבוד שפה בזמן אמיתי נקראות "צוואר הבקבוק של השפה הדבורה". ב"זמן שיחה" אין אפשרות לייצר ולהבין מבנים תחביריים ארוכים, מורכבים ובהירים. כל אלה גורמים לתיקונים עצמיים, לניסוחים מחדש ולחוסר שטף באינטראקציה.

השימוש במילות תוכן (שמות, פעלים, תארים) גם הוא נמוך יחסית ב"זמן שיחה", ולעומת זאת יש שימוש רב יחסית בסמני שיח ובמילים אחרות המארגנות את היבטי התקשורת המיידית בין בני השיח (**טוב, יופי, רגע, הופה, וואלה, ממש, באמת, בעצם, בטח, סבבה...** והמון סמלונים (אימוג'יז) המביעים את אלה). לבסוף, נושאי השיחה נוטים

להתגלגל הלוך ושוב בהתאם להתרחשויות המיידיות ולתגובות בני השיח. כל אלה תורמים לרושם של "שפה דלילה" אבל לא בהכרח למשלב "נמוך".

נעבור עכשיו לקשר בין **משלב** לבין ההקשר התקשורתי של **פרזנטציה** לפני הכיתה והמורה.

הפרזנטציה מתקיימת בעל־פה ותחת לחץ זמן, ולכן היא כפופה לכל אותם אילוצים של "צוואר הבקבוק של השפה הדבורה". לכך נוסף לחץ תקשורתי מצד הנמענים (חברים לכיתה ומורה). כל אלה עלולים לגרום לחוסר שטף, לניסוחים פחות בהירים, לדלילות מסוימת במילות תוכן ולשימוש רב במילים המארגנות את השיח המידי. ואולם הפרזנטציה היא גם סוגת שיח עיוני ומידעי, המחייבת שימוש באוצר מילים ברמה גבוהה. נוסף לכך השימוש במצגת והידיעה שמדובר בהצגה לפני הכיתה מחייבים תכונות של "זמן מחשבת הכתב" שמתבטאות ברמת ארגון, בעריכה ובתיקון כשלים. בכך הפרזנטציה דומה במידה מסוימת לתהליכי הכתיבה של טקסט עצמי ב"זמן מחשבת הכתב". הצלחת הפרזנטציה נעוצה אפוא במינון הנכון של ספונטניות ותקשורתיות ותשומת לב לבני השיח, מחד גיסא, ומאידך גיסא – בצמצום בחוסר השטף ובדלילות הנובעים מן ההתבטאות בזמן אמיתי.